

2014

Pedagógiai program

Szalézi Szent Ferenc
Gimnázium
Kazincbarcika
Jóváhagyta a Szalézi
Intézmény Fenntartó

Tartalom

1. Az intézmény nevelési programja	3
1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	3
1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	6
1.3 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	7
1.4 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	9
1.5 A pedagógusok, az osztályfőnök helyi feladatai	11
1.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	12
1.7 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje.....	16
1.8 A szülő, tanuló és a pedagógus együttműködésének formái.....	16
1.9. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	19
1.10 Az iskolaváltás és a tanuló átvételének szabályai	25
1.11 A felvételi eljárás különös szabályai	25
1.12. Az iskolában tartott egyéb foglalkozások	26
1.13 A felnőttoktatás céljai és feladatai.....	29
2. Az intézmény helyi tanterve	32
2.1 A választott kerettantervek megnevezése.....	32
2.2 A választott kerettanterv által meghatározott órakeret.....	32
2.3 Az alkalmazható tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elvei.....	36
2.4 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok megvalósítása	36
2.5 A mindennapos testnevelés szervezése	37
2.6 A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai	38
2.7 A közép- és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítés	38
2.8 A középszintű érettségi vizsga témakörei	39
2.9 Az iskolai beszámoltatás, a számonkérés követelményei és formái	53
2.10 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei.....	56
2.11 A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek.....	56
2.12 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei	57
2.13 A tanuló jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei.....	60
2.14 Projektoktatás	60
2.15 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	63
2.16 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	63
3. Zárzó	65

1. Az intézmény nevelési programja

1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Tevékenységünk középpontjában a minőségi nevelő- oktatómunka illetve áll, amely biztosítja tanulóink továbbhaladását a szülők elvárásainak és a tanulók képességeinek megfelelően. Kiemelkedő fontosságot szánunk tanulóinknak a keresztény erkölcsi és szellemi nevelésére, a katolikus hitelvek szerinti életvitel kialakítására és folytatására. Arra törekszünk, hogy a diákok biztos alapkészségek birtokában korszerű, használható, alkalmazható tudásra tegyenek szert, és legyenek képesek boldogulni a szűkebb és tágabb környezetükben. A szakmai tudás mellett szilárduljon meg bennük a katolikus erkölcs, és hit.

Az emelt szintű és emelt óraszámú oktatással a tehetséges, az érdeklődő tanulóink számára magasabb szintű, elmélyültebb tudást kínálunk. A tanulóbarát, családi légkör tanulóink képességeinek kibontakozását, személyiségük fejlődését segíti. Hisszük és valljuk, hogy az iskolánkba járó tanulók szellemi, fizikai és lelki és hitéleti egyensúlyának összhangja szolgálja a versenyképes, folyamatos önfejlesztés képességének megvalósulását. Minőségpolitikánk megvalósításával azt szeretnénk elérni, hogy tanulóink társadalmilag hasznos, biztos erkölcsi alapokon nyugvó, egyénileg sikeres emberré váljanak.

Az iskola Don Bosco szándéka szerint *„becsületos polgárokat és jó keresztényeket”* igyekszik nevelni, segítve a fiatalok felnőtté válását. *Általános célja ezért, hogy képesek legyenek felelősségteljesen gondolkodni, legyenek szabadok, tisztelettel legyenek mások iránt, legyenek elkötelezettek és keményen dolgozzanak, tanuljanak.* A szalézi iskola célja, hogy az iskola a maga sajátos eszközeivel és lehetőségeivel hozzájáruljon a kultúra, a gazdaság és a társadalom keresztény értékek szerinti átfelműléséhez. A szalézi iskola így egyszerre nevel és evangelizál.

„Don Bosco iskolája” elsősorban igazi iskola, ami azt jelenti, hogy *előtérben van a minőségi szakmaiság követelménye.* Teljes körű kulturális képzést igyekszik nyújtani, a személyiség egészét növelve, nyitottan. Elsődleges feladatának tekinti a *tudás közvetítését* a kultúra asszimilálása és kritikai újrafeldolgozása révén, de nem feledkezik el arról, hogy *azért tanít, hogy neveljen.* Ezeket a célokat az iskola sajátos módszereivel igyekszik elérni, de olyan eredeti módszereket is előtérbe helyez, mint a *baráti kapcsolatok, a fiatalok közti jelenlét és az iskolán kívüli közösségi tevékenységek.* A szalézi iskola katolikus. Ez azt jelenti, hogy az evangéliumi elvek belső motivációvá válnak, inspirálják a nevelési módszert, meghatározzák a végső célokat. Megpróbálja az ember és világa, történelme keresztény szemléletét átadni, valamint nyitottá tenni a tanulókat a hit világa felé, hogy így elősegítse az élet, a kultúra és a hit szintézisét. Ezért *nagy hangsúlyt helyez a hitoktatásra.* Arra törekszik, hogy a mai fiatalok nyelvén, számukra érthetően közvetítse az evangélium üzenetét. A kor kérdéseire keresi - a fiatalokkal együtt - az evangéliumi választ, és annak megvalósítási lehetőségeit. Emiatt kiemelt szerepe van a hitoktatásban a dialógusnak, és közösségek életre hívásának.

A szalézi iskola gondolkodás- és cselekvésmódját a don boscói spiritualitás határozza meg. A lelkeség alapját az iskola nevelő közössége adja meg. Az iskolában tevékenykedő *szerzetesközösség az a „mag”,* amely garanciája annak, hogy Don Bosco karizmája érvényesül a munkában. A *nem szalézi tanárok és segítők* azon munkálkodnak, hogy magukévá tegyék Don Bosco nevelési módszerét. Ha a nevelők készek a „megelőző módszer” alkalmazására, *ha a nevelők készek részt venni a fiatalok életében ez megteremti azt a családi légkört, ami minden szalézi tevékenységet jellemez, és nélkülözhetetlen alapja minden nevelési tervnek. A nevelő tudja, hogy minden tanulótól, akit elismernek képességeiért, megkövetelhető mindaz, amit képes kihozni magából.*

Az egyetlen megengedett ráhatás a mások jó példája és a szelíd, szeretetteljes buzdítás. A szalézi osztályok légköre családi, atyai. Tanulni, leckét írni kötelező, de a diák közben kérdezhet, hozzászólhat. Fontos elem a tréfa, az érdekes vagy mókás történet. Don Bosco alapelve szerint a bizalom az egész nevelés alapja. Tekintélye nem a büntetéstől való félelemre, hanem a szeretetre épült. **„Szeretet nélkül nincs bizalom, bizalom nélkül nincs nevelés”.** Ennek legfontosabb eleme a „közösségi környezet” kialakítása. Ilyenek: bizalomra építő kapcsolat, családiasság-otthonosság légköre, integratív és támogatást nyújtó nevelés, diákcsoporthoz segítése és bevonása az iskola életébe. Kiemelten fontos az is, hogy az iskola „nevelői környezetet” biztosítson. Ez jelenti a tantermek és közösségi helységek gondos kialakítását, harmonikus és fiatalos dekorálását; a mosdók, étkező és más helységek rendezettségét; ennek kialakításába felelősen bevonjuk a diákokat.

A szalézi iskola segíti a fiatalokat, hogy kialakíthassák saját életervüket, segíti őket hivatásuk felismerésében. Az értelmi-szakmai képzés mellett az érzelmi érettségre és szociális érzékenységre igyekszik vezetni a tanulókat. Ehhez szükséges a nevelők pozitív modellje és személyes nyitottsága. A szalézi stílusban elismert technikai és pedagógiai szakszerűséggel véghezvitt *nevelési folyamat szilárd kulturális értékeken alapuljon és feleljen meg a fiatalok igényeinek.* A program az elméleti és szakmai felkészülést hozza összhangba a szabadidő tevékenységeivel.

Don Bosco nevelési rendszere valóban igényes. Akiben azonban benne él a nevelői elkötelezettség és élethivatás, az felismeri ennek a módszernek erejét is. Az a szalézi pedagógus, aki munkaszerződésének aláírásával vállalta, hogy szalézi intézményben vállal hivatást, ezért munkáját, életvitelét a szalézi szellemiség által elfogadott erkölcsi-etikai normáknak megfelelően végzi és éli meg.

- Don Bosco pedagógiáját használva zsinórmértékként, a fiatalok nevelését, oktatását tartja munkájában szem előtt.
- Munkáját igyekszik vidáman, jókedvűen végezni.
- A nehézségeket lebirkózva, soha nem adja fel. Mindehhez felhasználja a munkatársi közösség segítségét.
- Nevelő és nem csak oktató. Nagyon fontos a szakmai tudás, de soha nem felejt el, hogy elsődleges az életre nevelés.
- Munkájában következetes, nem részrehajló.

- Felelősséget vállal a rábízott tanulókért, tárgyakért, oktatási eszközökért.
- Odaadóan végzi hivatását, ezzel is példát mutatva az intézményi közösségnek.
- Egyéniségével és helyes önismeretével is igyekszik nevelni.
- Szerénységével is igyekszik nevelni.
- Kollégáiról a tanulók előtt tisztelettel beszél.
- Családszerető és ezt kifejezésre juttatja szavaiban és magatartásában.
- Együtt halad az úton a nevelőközösséggel és az osztályával.
- Észreveszi a problémát, tapintatosan kezeli.
- A tantárgyak óravezetését a tanmeneteknek megfelelően végzi.
- Folyamatosan fejleszti önmagát erkölcsi- etikai- pedagógiai téren.
- Ügyel arra, hogy saját szakterületén nyomon kövesse a tudomány fejlődését.
- Saját tanítványát vagy iskolája más diákját magántanítványként óradíj ellenében nem taníthatja.
- A szalézi pedagógus ismeri intézménye történetét és azt a küzdelmes múltat, amellyel Szalézi Intézmény Fenntartó létrehozta oktatási intézményeit, ezért a munkaköri kötelezettségein felül a jó sáfár és a gondos gazda szemével lojálisan vigyázza intézményét.

A Szalézi Szent Ferenc Gimnázium nevelőtestületének alapvető törekvése olyan fiatalok nevelése, akik a napi következetes tanulás mellett tudatosan figyelmet fordítanak az adott időszakban kitűzhető eredmények (osztályzatok, előre hozott érettségi vizsga, nyelvvizsga, stb.) elérésére, szisztematikus és tervezett megvalósítására. Általános irányelvünk folyamatosan figyelemmel kísérni törekvéseik, céljaik megvalósulását, annak ütemét; amennyiben elmaradás mutatkozik a kívánatos haladástól, egyéni és szülői konzultációval segíteni tanítványaink megfelelő fejlődését.

A Szalézi Szent Ferenc Gimnáziumban folyó nevelő-oktató munka alapvető célja diákjaink felkészítése az érettségi vizsgára és az azt követő felsőfokú tanulmányok megkezdésére. Olyan diákok nevelését tűzzük ki célul, akik a magas szintű tanulmányi eredményesség mellett kialakítják a maguk jól működő osztályközösségét, jól beilleszkednek az iskola közösségébe, részt vesznek az iskola hagyományrendszerének ápolásában. Kívánatosnak tartjuk, hogy az eredményes tanulás mellett minél több diákunk aktívan sportoljon iskolánk sportegyesületének szakosztályaiban vagy külső egyesületekben, ez úton is elsajátítva a kitartást, a küzdőképességet, a csapatszellemet, a másikért való tenni tudás képességét. *Ugyanezen okokból fontosnak tartjuk tanítványaink rendszeres és folyamatos felkészítését a szaktárgyi versenyekre,* az elért eredmények elismerését és a diákok további fejlődésének biztosítását. Kívánatosnak tartjuk, hogy a diákjaink által elért megyei és országos tanulmányi versenyeredmények további folyamatos fejlődést mutassanak megközelítve azt a szintet, amelyet ezekben az esztendőkből sportolóink megyei és országos sikerei mutatnak. *Ennek érdekében a helyi tantervben meghatározott magas követelményrendszer szerint végezzük napi oktatómunkánkat, nevelési tevékenységünket e cél elérése érdekében formáljuk.*

Oktató-nevelő munkánk elsődleges feladatának az *érettségi vizsgára való felkészítést, az emelt szintű érettségi vizsgát sikeresen letevő tanulók számának növelését, a felsőfokú oktatásba fölvetett tanulók magas arányszámának megtartását tartjuk*. Kiemelkedő mutatóként tartjuk számon az érettségizett tanulók középfokú és felsőfokú "C"-típusú nyelvvizsgálóinak arányszámát. Jelentős mutatószámként tartjuk nyilván az osztályok és az iskola félévi és tanév végi átlageredményeit, a magatartás és a szorgalomjegyek átlageredményét.

A fenti eredmények elérésének eszközeként az alábbi folyamatos tevékenységi formákat folytatjuk:

- következetes tanári magatartással és követelményrendszerrel dolgozunk tanítványaink nevelése és formálása érdekében,
- folyamatos és kitartó munkára, tanulásra készítjük diákjainkat,
- rendszeres értékeléssel és osztályozással adunk visszajelzéseket tanulmányaikról,
- az eredményekről az értékelés megszületését követően azonnal tájékoztatjuk a tanulót és a szülőt,

Eredményeink elérése érdekében az alábbi eljárásokat alkalmazzuk:

- minden diákot egyéniségként kezelünk, és megkeressük fejlesztésének, nevelésének optimális lehetőségét,
- osztályfőnöki munkánkban kiemelt figyelmet fordítunk minden tanítványunkkal és családjával való folyamatos kapcsolattartásra, nevelési folyamatuk irányítására,
- a fentiek érdekében folyamatosan együttműködünk a tanulót nevelő családdal, jelzéseket adunk és veszünk tanítványunk fejlesztésének biztosítása érdekében.
- Fontosnak tartjuk annak a tanári mentalitásnak a fejlesztését, amely minden tanítványában tehetséget lát, megindítja őt tehetségének felismerése és kiteljesítése irányába megtalálva az ehhez szükséges kapcsolódási pontokat, pedagógusokat, szervezeteket és lehetőségeket.

1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskolának mint másodlagos szocializációs színtérnek a személyiségformálásban betöltendő feladatköre az utóbbi évtizedekben jelentős változásokon ment át. A pedagógusi tevékenység ismeretátadói funkciója mindinkább differenciálódott. Az átadandó ismeret megnövekedett.

Az iskolai személyiségformálásnak váratlanul új feladatai születtek; a társadalmi problémák a családi körben is megjelentek és az ebből adódó hiányosságokat gyakorta pótolni, korrigálni kell az iskolában. Az iskola a lakosság széles rétegeinek az egészséget megőrző magatartásra kedvező irányú befolyással bírhat. Ezen belül az iskola legfontosabb feladatterülete az elsődleges megelőzés. Ebben az iskola védőnőinek személyében – akik egyikének egyben mentálhigiénés végzettsége van – képzett szakemberekkel rendelkezünk. A személyiségfejlesztésben, az önkép kialakításában, a kreativitás, a problémamegoldó képesség fejlesztésében, a csoportba való beilleszkedésben az osztálynak mint közösségnek elsődleges

szerepe van. A közösség jellemformálásában, a veszélyeztetett helyzetben lévő tanulók védelmében az osztályfőnök és a fent említett szakemberben fontos szerepet kap. A személyiségfejlesztést szem előtt tartva az adott szakterületek speciális intézményeivel (Pedagógiai Szakszolgáltató Központ, Gyermekjóléti Szolgálat) állandó kapcsolatot tartva lehetőségeinkhez mérten mindent megteszünk a tanulók érdekében, konkrétan:

- *diákcentrikus* tanári gondolkodás és magatartás,
- a tanári pályához *hivatásbeli becsületen, a nevelésben való hiten alapuló* felelősségteljes viszonyulás (a társadalmi megbecsültség nem kielégítő voltának viszonyítási alapja helyett),
- *kudarctűrő, sikerre vágyó*, s ennek érdekében tenni akaró, életvidám, közösségekben is gondolkodó *diák és tanár eszménye* érvényesüljön,
- felelősségteljes nyilvános szereplés a közjó érdekében,
- *szervezett képesséssel és önképesséssel* biztosított tájékozottság, sokoldalúság,
- a személyes pozitív példamutatás mind a munkában, mind a hétköznapi kapcsolatok területén érvényesüljön,
- *önálló értékrend, világnézet, világnézet* kialakítását elősegítő nyitott, személyes kapcsolatokra, oktatási, ellenőrzési módszerre törekvő általános tanári magatartás,
- a diákot egyszerre saját személyiségéhez (képességeihez) és diáktársai teljesítményéhez egyaránt viszonyító tanári minősítés, az értékelés igazságossága, hatékonyabb munkára motiválása fejlődjön ki,
- *belülről motivált, önálló tevékenységre* (ismeretszerzés, önképzés, önellenőrzés, önértékelés) képes *tanulói, tanári személyiség érvényesülése*; alkotói műhelyek: újságszerkesztés, önképzőkör, kulturális produkciók, diákszínjátás biztosítása,
- a tanár-diák együttes tevékenységének folyamatát meghatározó kívánatos elvek:
  - közös gondolkodás (megbeszélés),
  - egyéni munkálkodás irányainak kialakítása, megvitatása (tanulás, ismeretszerzés együttes gondolkodással),
  - kölcsönös, közös megbeszélés, a tapasztalatok értékelése, hasznosítása.

1.3 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk alapvetően fontos célkitűzése tanulóink egészségének megóvása, a folyamatos egészségnevelési tevékenység. Ezt az irányelvet alkalmazva dolgoztuk ki iskolánk egészségfejlesztési programját, amelynek ***kulcsterületeiként*** tekintünk a következő feladatokra:

- a dohányzás visszaszorítása illetve korlátok közé szorítása,
- az alkohol- és a drogprevenció,
- az egészséges táplálkozásra nevelés,
- az aktív testmozgás, és a mozgásszervi betegségek csökkentése,
- a mentális betegségek megelőzése,
- családi életre nevelés,
- az elemi elsősegélynyújtás szabályainak elméleti és gyakorlati elsajátítása.

Fontosnak tartjuk az emberi szervezet működésével és a betegségek kialakulásával kapcsolatos ismeretek bővítését, az anatómiai és élettani ismeretek elmélyítését, saját szervezetünk megismerését és a fiziológiai folyamatok megértését. Ezen ismeretek használata és beépülése az aktív tudatba elősegíti a prevenciós munkát.

Az iskola nevelési programjának részeként – az előző tanévekhez hasonlóan – *direkt és indirekt módon szeretnénk tovább folytatni az egészséges életmódra nevelést, a szenvedélybetegségek (dohányzás, alkohol, kábítószer-használat) elleni küzdelmet.* A betegségek megelőzésében, az egészséget támogató magatartás formálásában az *iskolaorvos* az orvosi szűrővizsgálatok alkalmával *aktívan és folyamatosan részt vesz*, probléma esetén szülővel, osztályfőnökkel, iskolavezetéssel, társszakemberekkel a szükséges lépéseket megteszi.

1.3.1 Az egészségnevelés lehetőségei osztályfőnöki órákon

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete (testi higiénia)
- egészséges testtartás, a mozgás fontossága
- az értékek felismerése és ismerete
- az étkezés, táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamatok (gyógyszerhasználat)
- elsősegély-nyújtási ismeretek
- barátság, párkapcsolatok, szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben
- személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- tanulás és tanulás technikái
- az idővel való gazdálkodás szerepe
- rizikóvállalás és kockázatai (közlekedés, személyes biztonság)
- szenvedélybetegségek elkerülése (alkohol, dohányzás, drog, játékszenvedély)
- a tanulási környezet alakítása
- a természethez való viszony az egészséges környezet jelentősége

1.3.2 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az *elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása* tanórán belül (osztályfőnöki-, biológia óra) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg tanfolyam formájában. Ezt a feladatot az ifjúsági védőnő látja el, aki ifjúsági védőnői szakdiplomával és egészségfejlesztő, mentálhigiénikus szakdiplomával is rendelkezik.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

- fejleszteni a beteg, sérült és fogyatékkal élő emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást,
- megismertetni a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, a veszélyes anyagok - egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőit,
- felkészíteni a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

- a) *Szervezetten, a biológia tanmenet részeként. 8. évfolyamon „Összhangban a környezettel: az egészség megőrzése” című fejezet kiegészítéseként; 11. évfolyamon*

„A mindennapok egészségügyi ismeretei, elsősegélynyújtás” című fejezet kiegészítéseként két óra elmélet és egy óra gyakorlat keretében. A szaktanár részéről írásos számonkérés történik a védőnő által összeállított óravázlat segítségével.

- b) Osztályfőnökök által *választható módon* (a védőnő által meghirdetett „Tanórán belüli, életkorhoz kötött egészségfejlesztés” fejezetben foglaltak alapján).
- c) *Önkéntes jelentkezés formájában*, tanórán kívüli csoportfoglalkozáson, tanfolyamon való részvétellel.

Iskolánk kapcsolatot tart a *Magyar Vöröskereszt* helyi szervezetével, amelynek munkatársai a felmenő rendszerű elsősegély-nyújtó versenyek megszervezésében, a versenyekre való utazás lebonyolításában és diákjaink társadalmi elsősegély-nyújtásba való bevonásával segítik a közösségi munkát.

A fentebb említett alapismeretek elősegítik diákjaink számára a jogosítvány megszerzéséhez szükséges „Közúti járművezetők elsősegély-nyújtási ismereteinek” készségi szintű elsajátítását, a Magyar Vöröskereszt által szervezett és kontrollált tanfolyam elvégzését, a sikeres vizsga letételét is.

A társadalmi elsősegély-nyújtás az Európai Unióban évtizedek óta nagy hangsúlyt kap. A Magyar Vöröskereszt szervezésében a társadalom széles rétegeit elérve jelentős eredményeket lehet elérni. Önkéntes diákjaink a helyi szervezettel karöltve szívesen osztják meg tudásukat az alábbi közösségi színtereken:

- elsősegély-nyújtó bemutatók tartása a környező települések általános-, és középiskoláiban, idősök otthonában,
- biometriai mérések végzése egészségügyi rendezvényeken,
- a laikus elsősegély-nyújtás oktatása kortársaknak,
- „Balaton Elsősegély-nyújtó Szolgálat” munkatársaiként nyári szezonban – komoly szakmai felkészítést követően - 10 napos turnusokban erősítik a parti elsősegély-nyújtást.

Kapcsolatot tartunk továbbá az *Országos Mentőszolgálat* helyi állomásával, amely szakmai háttérrel nyújt a versenyekre való felkészüléshez és eszközöket biztosít iskolánk valamennyi elsősegély-nyújtó tevékenységéhez (oktatás, verseny, bemutató). Munkánkat ezen a területen szaktudásával és gyakorlati tapasztalatával mentőtiszt segíti. Elérendő cél, hogy az iskolai rendszerbe épített oktatás a gyakorlatban is tetten érhető, kellő alkalommal megjelenő és készségi szintű elsősegély-nyújtó beavatkozást eredményezzen, ezen felül a *segélynyújtói mentalitásra nevelés* első eleme legyen.

1.4 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A közösségfejlesztés hozzájárul diákjaink egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatásához, tanulási és továbbtanulási esélyének növeléséhez. Diákjainknak azonban nem magukra hagyott egyéniségként, hanem a közösség aktív és alkotó részeiként kell kiteljesedniük gimnáziumi éveik alatt. A közösség részeként az egyénnek (diáknak és tanárnak egyaránt) az alábbi nélkülözhetetlen jellemzőkkel kell rendelkeznie:

- jóakarát, bizalom, őszinteség,
- a különbözőség tisztelete,

- azonosulási képesség, rugalmasság,
- türelem és mértékletesség a teljesítmény értékelésében,
- a munka tudatos szervezése, fegyelmezett, kötelességtudó, szorgalmas elvégzése a képességek legkedvezőbb érvényesülése szerint,
- a másik ember iránt érzett megértés, segítőkészség, szolidaritás, közvetlenség, figyelmesség, udvariasság,
- az ismereteket konkrét helyzetben alkotó módon alkalmazó tudás, intelligencia és annak tisztelete, követendő példaként, tekintélyként kezelése,
- az életértékek (testi-, lelki-, szellemi egészség, életöröm, vidámság) fontossága, gyakorlati ápolása, (életvitel, életmód, sport, kirándulás) tudatosítása a társadalmi önmegvalósulás folyamatában önbizalmat, sikerélményeket adó voltuk miatt,
- a mindennapi élet kulturális értékrendjének következetes (szokássá emelendő) gyakorlata (ízlés, beszédmód fejlesztése, a kommunikáció szabályainak betartása, a tisztesség, a becsület erkölcsi értékeinek megismerése és a gyakorlati érvényesítése),
  - *a katolikus hiten és erkölcsiségen alapuló folyamatos személyiségfejlesztés, az iskola katolikus szellemiségének erősítése,*
  - a polieszttikai nevelési lehetőségeink bővítése (a szem, a kéz, a fül intelligenciájának növelésére: képzőművészeti kör, énekkar, zenekar, színház-, mozi- és hangversenylátogatás),
  - a külső környezet értékeinek áttételesen személyiséget formáló szerepe, érvényesüljön a szűkebb környezet esztétikus belső fejlesztésében.

Az iskolai hagyományok a diákság mindennapi életének sarokkövei, melyek révén intézményünk tényleges diákpolgárává válnak, és így alakul ki kötődésük az iskolához. A hagyományok ápolása, tisztelete, újabb eseményekkel való gyarapítása egyrészt iskolánk hírnevét gyarapítja, másrészt azt bizonyítja, hogy diákjaink igénylik ezen események megrendezését, esetleges átalakítását, bővítését.

Az iskola hagyományai a tanév rendjéhez igazodva a következők:

- ünnepélyes tanévnyitó, elsősök avatása, ismerkedési est
- diákigazgató választási korteshét, diáknapok
- a Szalézi Show gálája
- dráma és tánc, valamint a művészetek projektoktatás hagyományos rendezvényei
- az 1956-os forradalom megünneplése – ünnepi műsor
- a végzős évfolyam öt évtizedes hagyományokon alapuló szalagavatói ünnepsége
- Szalézi bál a szülők és pedagógusok részére, farsangi bál a diákság számára
- Nagy László Fizikaverseny a Borsod megyei gimnazisták számára
- megemlékezés a költészet napjáról
- osztálykirándulások hagyományos rendje
- a végzősök búcsúja az utolsó napon a lépcsőkön való énekléssel (öt évtizedes hagyomány)
- templomi és iskolai ballagás

Az iskolai közösségalkotást szolgálja iskolazászlónk, amely összetartozásunkat szimbolizálja.

1.5 A pedagógusok, az osztályfőnök helyi feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. ***A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.***

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízta meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.

- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

1.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Tanítványaink döntő többsége a jól szocializált társadalmi rétegek gyermekeiből származik, így kevés esetben találkozunk beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő, valamint a sajátos nevelési igényű diákokkal. Ugyanakkor látjuk azt, hogy az elmúlt években ezeknek a diákoknak a számaránya a mi iskolánkban is jelentős módon emelkedik, e változás a társadalomban végbemenő deszocializációs folyamatok egyenes következménye.

1.6.1. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

Minden pedagógusnak tisztában kell lennie azzal, hogy a beilleszkedési, és magatartási és tanulási nehézségek megjelenése biztos jelei annak, hogy tanítványunk valamiféle szociális problémával, családi bizonytalansággal, életviteli nehézséggel küzd, és ezek az események nyomják rá bélyegüket mindennapi viselkedésükre. A magatartási, tanulási és beilleszkedési nehézségekkel küzdő, valamint sajátos nevelési igényű diákok nem tudatosan akarnak nehézségeket okozni maguknak, szüleiknek és tanáraiknak, hanem családi és szociális körülményeik, ebből gyakorta következő szülői elhanyagolásuk vezet azokhoz a személyiségükben bekövetkező változásokhoz, amelyek a jelenségeket előidézik.

Ezért a beilleszkedési és magatartási nehézségeket mutató tanítványokhoz sohasem haraggal, hanem inkább figyelemmel fordulunk. Biztosítanunk kell számukra a kapaszkodót, hogy családi, szociális problémákban, esetleg már a személyiség nem megfelelő fejlettségében, a családi és létbizonytalanságban rejlő gondok megoldási útján megindulhassanak. Ehhez az iskola minden pedagógusának érzékeny odafigyelésére, előítélet-mentes pedagógusi személyiségére szükség van, mindenekelőtt azonban az osztályfőnökök kötelessége a problémákkal küzdő személyiség felismerése, az osztályban tanító pedagógusok diszkrét informálása. Nem mellőzhető a felismert esetekben a problémák négy szemközti megbeszélése, az elvárások és a pedagógusi tanácsok világos megfogalmazása. Feltétlenül igénybe vesszük ezekben az esetekben a pedagógiai munkánkat

segítő iskolapszichológus, fejlesztőpedagógus és iskolai védőnő szakmai segítségét, valamint – szükség esetén – az ifjúságvédelmi felelős tanár szakmai támogatását. Azokban az esetekben, ahol tanítványunk szociális létbizonytalanságban van, kérni kell az illetékes önkormányzat segítségét.

1.6.2 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

A tehetséges diákok képességeinek kibontakoztatására, versenyekre való felkészítésére a tanárok egyéni konzultáció keretein belül lehetőséget, támogatást nyújtanak. Az emelt szintű oktatásban részesülő tanulók az emelt szintű oktatás folyamán, valamint az érettségi vizsgára felkészítő foglalkozások keretein belül nagyobb lehetőséget kapnak az ismereteik elmélyítésére, az emelt szintű érettségi vizsgákra való felkészítésre.

A tehetséggondozás elszakíthatatlan részét képezi a színvonalas középfokú oktatásnak, főként pedig a gimnáziumi nevelésnek, iskolánkban ennek évtizedekre visszanyúló hagyománya van. Kollégáink és diákjaink akkor is végezték e tevékenységet, amikor nem volt mód arra, hogy a tevékenységre fordított munkát az intézmény vezetője anyagilag is honorálja. Színvonalas tanári karunk, tehetséges diákjaink bevonásával a következő formákat működtetjük:

Céljai:

- minden diákunk tehetségének felismerése és felkarolása,
- tehetségfejlesztés, eredményes verseny-előkészítés,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása,
- a középiskolában tanult ismeretek szintézisének biztosítása.

Feladatai:

- egyéni és kiscsoportos tehetséggondozó órák, verseny-előkészítőfoglalkozások,
- hátrányos helyzetű diákok számára szervezett felzárkóztató foglalkozások,
- szakköri foglalkozások.

Motiváció, versenyek

A pedagógiai értékelés első visszajelentési körében a tanulókról, illetőleg a tanulás eredményeiről a tanuló felé áramlanak az információk. Az információk általában egy személy révén - a pedagógus révén - válnak *minősítő információvá*. Ezzel a pedagógus célja, hogy a tanulót, ha szükséges, korrekcióra szorítsa, illetve további tanulásra serkentsen, így **az értékelésnek fontos motiváló szerepe is van**. A tanulók motiválásának **egyik fontos eszköze a versenyeztetés**. Különböző szintű és rangú versenyeket szervezünk, így elérhető, hogy a tanulók jelentős része valamely területen pozitív sikerélményhez jut.

- A legszélesebb tanulói réteget a *házi versenyek* érintik. Ezek a versenyek kiváló lehetőséget teremtenek arra, hogy a tanulók el tudják helyezni önmagukat egy nagyobb tanulói közösségen. Fontos feladatuk a tanulói ismeretek bővítése.
- A legrangosabb versenyek a *szaktárgyi országos középiskolai tanulmányi versenyek* illetve egyéb országos szervezésű versenyek. Ezek a versenyek nemcsak a tanuló, hanem az iskola presztízsét is növelik.
- A versenyekre való felkészüléshez az iskola az SzMSz-ben rögzített módon kedvezményeket nyújt. A kiemelkedő eredményt elért tanulókat az iskola vezetése elismerésben, jutalomban részesíti.

1.6.3 Az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy tanulóink egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért *iskolánk kiemelt feladatának tartja a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáinak kezelését, a tanulók veszélyeztetettségének megelőzését, illetve megszüntetését.* E feladatokat az alábbiakban határozzuk meg:

- Szociometriai felméréseket készítünk a tanulók valódi körülményeiről a személyiségi jogok messzemenő figyelembevételével.
- A rossz anyagi helyzetben levő tanulók, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű diákok segítségének formái:
  - ingyenes tankönyvellátás biztosítása a jogszabályok által meghatározott módon,
  - tankönyv-vásárlási támogatás biztosítása,
  - tanulmányi kirándulások anyagi támogatása,
  - kedvezményes ebéd biztosítása,
  - javaslat tétele rendszeres gyermekvédelmi támogatás folyósítására.
- Mentálisan sérült tanulók esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele.
- A tanulók jogainak fokozott védelme.
- Az életmód-program keretében rendszeres felvilágosító munka végzése az osztályfőnök, a szaktanárok és a védőnő segítségével (drog, alkohol, dohányzás).
- Törekszünk arra, hogy minél több pedagógus szerezzon alapos ismereteket a sikeres kábítószer-ellenes program megvalósításához.
- Rendszeres kapcsolattartás a tanulók szüleivel.
- A veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű tanulók helyzetének figyelemmel kísérése.

Kiemelt figyelemmel kezeljük a sajátos nevelési igényű tanulók helyzetét. Tanulmányi előmenetelük segítése céljából fejlesztő foglalkozásokat biztosítunk számukra. Integrációjukat az iskolaorvos, a védőnő, az osztályfőnök és az ifjúságvédelmi felelős együttműködése segíti. Az együttműködés módját az intézmény szervezeti és működési szabályzata tartalmazza.

A fenti feladatok összefogását az igazgató által megbízott *gyermek- és ifjúságvédelmi felelős végzi*, aki folyamatosan kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat

szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Feladatai közé tartozik az iskola egészségnevelési programjának segítése.

1.6.4 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

Az első évben több alkalommal osztályfőnöki órán és a tanítási órákon is foglalkozunk a tanulási módszerekkel, hogy minél hatékonyabban alkalmazzák azokat tanulóink.

A tanulási kudarc legfontosabb oka a „tanulni tudás” hiánya vagy hiányos volta. A nem megfelelő vagy nem célszerű formában tanuló diákokkal és szüleikkel a gimnáziumi időszak elején konzultál az osztályfőnök vagy az érintett pedagógusok. A sikeres együttműködés érdekében minden körülmények között felhívjuk a szülő figyelmét a problémára.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának másik formája a korrepetálás. Célja az alapképességek fejlesztése és a tantervi követelményekhez való felzárkóztatás. Ezeket a foglalkozásokat az igazgató által megbízott pedagógus tartja, vagy – a pedagógusok munkaköri kötelezettségeként – tanórán kívüli tevékenységi formában is végezhető.

1.6.5 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Az iskola jellegéből és működési körülményeiből adódóan kevés a hátrányos helyzetű tanuló. Ennek ellenére folyamatosan gondot fordítunk arra, hogy lehetőségünk szerint segítsük a hátrányok enyhítését. Ennek érdekében az alábbi eljárásokat alkalmazza tantestületünk:

- *Az osztályfőnökök ismerjék meg a tanulók szociális helyzetét még az első év elején.*
- *Kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetben lévő tanulókra. Helyzetük felismerését a velünk legszorosabb kapcsolatban lévő általános iskolákkal kötött szerződésekkel segítjük.*
- *Egyéni elbeszélgetésekkel, a szülőkkel való találkozásokkal segítjük a tanulók beilleszkedését a közösségbe.*
- *A problematikus esetekben szakember (mentálhigiénés szakember, pszichológus) segítségét vesszük igénybe.*
- *Az iskolaorvos, a védőnő és az osztályfőnök együttműködnek a problémák megoldásában. Az együttműködés módját az intézmény szervezeti és működési szabályzata tartalmazza.*

Iskolánk befogadó intézmény, mert pedagógiai programunkban megjelennek a differenciált és az egyéni fejlődést biztosító módszertani eljárások. Gimnáziumunk vezetése és tantestülete felvállalja a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók nevelését és oktatását, számunkra személyre szabott értékelési

és követési rendszert biztosítunk. *A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók középiskolai tanulmányainak elősegítését legnagyobb általános iskolai partnereinkkel kötött kétoldali szerződésekkel segítjük elő.* Nevelésük során az esélyegyenlőség feltétlen biztosítására fenntartónk esélyegyenlőségi intézkedési terve, illetve saját esélyegyenlőségi tervünk tartalmaz előírásokat.

Felvételi eljárásunk során a jogszabály által lehetővé tett maximális kedvezményeket biztosítunk a sajátos nevelési igényű felvételizők számára. A felvételi döntés során – azonos pontszám esetén – előnyben részesítjük a hátrányos helyzetű tanulókat.

Iskolánk azoknak a tanulóknak az iskolája, akik elfogadják a katolikus hitet és erkölcsiséget. Iskolánkban szívesen látjuk a más felekezethez tartozó vagy felekezeten kívüli diákokat. Számukra is kötelező a hitoktatás és az iskolai egyházi rendezvényeken való részvétel.

1.7 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje

Az intézmény legfontosabb döntéseinek meghozására – a jogszabályban meghatározott esetekben – a nevelőtestület jogosult. Az egyéb döntések meghozása az intézményvezető jogköre. Azokban az ügyekben, amelyek az iskola tanulóinak jelentős részét érintik, a döntési folyamatban lehetőséget biztosítunk a diákság számára véleményének kifejtésére, a döntési folyamat befolyásolására. A döntési folyamat részét képező értekezletre a diákságot közvetlenül érintő témakörben meghívjuk a diákönkormányzat képviselőit. Teljes körűen biztosítjuk a jogszabályok által a diákönkormányzat vonatkozásában deklarált véleményezési jogok érvényesítését, a véleményt minden alkalommal írásban szerezzük be. A diákönkormányzat tájékoztatása, a döntést megelőző informálás lebonyolítása, a diákönkormányzat véleményének beszerzése az intézmény igazgatójának kötelezettsége. A fentiekben túl a diákság többségét érintő döntések meghozatala előtt lehetővé tesszük az egyes osztályok számára a véleménynyilvánítást, amelynek tartalmát és az osztályközösség által megfogalmazott javaslatokat az osztályfőnök juttatja el az iskola igazgatójának.

1.8 A szülő, tanuló és a pedagógus együttműködésének formái

1.8.1 A diákokkal való kapcsolattartás formái

A diákokkal való kapcsolattartás elsődlegesen a mindennapi érintkezés során történik a tanítási órákon, az órák közti szünetekben, a tanítás előtt és után. A diákok bármely tanárukat megkereshetik javaslataikkal és egyéni gondjaikkal, személyükről és az osztályközösségről információkat kérhetnek tőlük és az iskola vezetőitől. *A diákok személyét érintő problémákkal elsődlegesen az osztályfőnök és a szaktanárok foglalkoznak.*

A diákok többségét, vagy jelentős részét érintő információk közlésére illetve cséréjére a következő fórumokat működteti az iskola illetve a diákönkormányzat:

Iskolagyűlés

A diákokat az intézmény vezetői és tantestülete rendszeresen tájékoztatják az iskolával kapcsolatos eseményekről, eredményekről, tervekről. A tájékoztatás elsődleges formája az iskolagyűlés.

Diákközgyűlés

A diákönkormányzat kezdeményezésére évente kötelezően összehívandó fórum, ahol a diákönkormányzat a tanulók jelentős részét vagy egészét érintő problémákat, panaszokat vethet fel, azokra választ kérhet. A diákközgyűlés az a legmagasabb fórum, amelyen az intézmény tanulói és diákönkormányzata minden olyan problémát fölvethetnek, amely a tanulói jogok érvényesülésével akár az intézményen belül, akár a jogi szabályozásban sérelmet, feszültséget, méltánytalanságot okoz.

Infokommunikációs kapcsolattartás

A tanulók a rájuk vonatkozó érdemjegyeket, dicséreteket és elmarasztalásokat, valamint hiányzásuk alakulását a digitális naplón keresztül kísérhetik figyelemmel.

Az iskola honlapjáról fontos, őket érintő információkat szerezhetnek, űrlapokat tölthetnek le, információkhoz juthatnak a vizsgákról és más fontos eseményekről. Ugyancsak az iskolai honlapon keresztül választhatják ki a következő hónap étlapjából az általuk választott menüsört is.

1.8.2 A szülőkkel való kapcsolattartás formái

Szülői értekezlet

Az éves munkatervben ütemezett szülői értekezletek feladata, hogy tájékoztassa a szülőket gyermekük előmeneteléről, az osztály aktuális problémáiról, az osztályban és az iskolában jelentkező feladatokról. A szülői értekezleten minden alkalommal nevelési kérdések is előkerülnek, valamint áttekintő képet ad az osztályfőnök osztálya neveltségi szintjének alakulásáról. *Szülői értekezletet évente legalább két alkalommal tartunk.* Ha az osztály helyzete, problémái, a csoport előtt álló feladatok azt indokolják, az iskola igazgatója rendkívüli szülői értekezletet hívhat össze a szülők tájékoztatására, a problémák közös megoldási lehetőségének megtalálására.

Fogadóóra

Célja, hogy a szülők egyénileg információt kapjanak gyermekük előmeneteléről, magatartásáról, a szaktanár róla alkotott véleményéről, valamint a pedagógus tanácsokat adhasson a tanuló nevelésével kapcsolatosan. Az iskola biztosítja, hogy a fogadóórán a szülő négy szemközt beszélhessen gyermeke tanárával személyes problémáiról. A fogadóórákat évente legalább három alkalommal, minden pedagógus számára egységes késő délutáni időpontban tartjuk.

A szülők írásos tájékoztatása

A szülőket folyamatosan értesítjük tanítványunk előrehaladásáról, hiányzásáról, késéseiről, valamint a személyét érintő dicsérő és elmarasztaló intézkedésekről a digitális napló révén. A tanuló félévi és év végi eredményeiről a szülő tájékoztatást kap a félévi értesítő és az év végi bizonyítvány révén. Az iskola minden jelentős intézkedését írásban közli a szülőkkel a digitális napló révén, vagy egyéb szokásos írásos formában. Az osztályfőnök folyamatosan figyelemmel kíséri a diákoknak beírt osztályzatokat, a tanulói hiányzásokat és késéseket.

A Köznevelési törvény hatályos előírása szerint *a szülőket a megelőző tanév végén tájékoztatjuk azokról a tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, taneszközökről, ruházati és más felszerelésekről,* amelyekre a következő tanévben a nevelő és oktató munkához szükség lesz. Tájékoztatjuk őket továbbá az iskolától kölcsönözhető tankönyvekről, taneszközökről és más felszerelésekről, valamint arról is, hogy az iskola milyen segítséget tud nyújtani a szülői kiadások csökkentéséhez.

Az iskolaszék

Az iskolaszék a szülő, a pedagógusok és az iskolai diákönkormányzat azonos számú képviselőkből álló választott szervezete. Az iskolaszék dönt minden olyan kérdésben, amelyben az igazgató, a nevelőtestület vagy a fenntartó döntési jogát átruházza e szervezetre. *Egyetértési jogot gyakorol a szervezeti és működési szabályzat, az adatkezelési szabályzat, valamint a házirend elfogadásakor.* Véleményezési joga van az intézmény működését érintő összes kérdésben, így az iskolában folyó hit- és vallásoktatás idejének és helyének meghatározásában is.

A szülői munkaközösség

A szülői munkaközösség célja a legaktívabb szülőkből álló közösség megalkotása, amely átfogja az iskola működésének egészét. A szülői munkaközösséget annak szervezeti és működési szabályzatában foglaltak szerint épül föl és működik. Vezetőjét a szülői munkaközösség maga választja az intézménybe járó diákok szülői közül. A munka koordinálását a tantestület javaslatára az igazgató által megbízott pedagógus végzi. A szülői munkaközösség véleményt nyilváníthat, információt kérhet az intézményt érintő bármely kérdésben. Feladata az iskola hagyományrendszerében szereplő események lebonyolításában való közreműködés is.

A partnerszervezetekkel és a diákokkal való együttműködés fejlesztése érdekében az együttműködés során kiemelt figyelmet kell fordítani a közös munka eredményességének értékelésére, a partnerszervezetek és a diákság jogainak gyakorlására. Amennyiben akár egyetlen területen a rendellenes működés, a kapcsolatok lazulásának jelei mutatkoznak,

tárgyalásokat kell kezdeményezni az érintett partnerszervezettel az együttműködésben mutatkozó gondok feltárására, a szabályozó rendszer módosítására.

A szülői kapcsolattartás egyéb formái

- a digitális naplón (DINA) keresztül üzeneteket, felhívásokat, kéréseket és értesítéseket küld az iskola, ugyanítt a szülő és a tanuló nyomon követheti a tanuló tanulmányi előmenetelét, hiányzásait, dicséreteit és az esetleges fegyelmező intézkedéseket.
- személyes kapcsolattartást biztosít egyéni esetekben
- az iskola honlapján keresztül

1.8.3 Kapcsolattartás az iskola külső partnereivel

A külső partnerekkel történő kapcsolattartás szabályozása jelentős részben a szervezeti és működési szabályzat jogkörébe tartozik, így az iskolaegészségügyi ellátást biztosító szervezettel, a családsegítő szolgálattal, a pedagógiai-szakmai szolgáltatókkal való kapcsolattartás további szabályozására nincsen lehetőség.

Az iskola vezetői folyamatos kapcsolatot tartanak fenn az írott és nyomtatott sajtóval, a Tartományfőnökséggel. A sajtóval történő kapcsolattartás a szervezési igazgatóhelyettes feladatkörébe és felelősségi körébe tartozik.

Folyamatos szakmai kapcsolatot tartunk továbbá az alábbi szervezetekkel, a felsorolásban megjelöljük a kapcsolattartásért felelős személyt.

- a város általános és középiskolái, művészetoktatási intézménye – igazgató
- Kazincbarcika Város Önkormányzata – igazgató
- A B-A-Z. Megyei Pedagógiai, Szakmai, Szakszolgálati Közművelődési és Sportintézet, Miskolc – igazgató
- B-A-Z. Megyei Kormányhivatal Oktatási Főosztálya – oktatási igazgatóhelyettes
- Eszterházy Károly Főiskola - igazgató

1.9. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

1.9.1 A vizsgaszabályzat célja

Vizsgaszabályzatunk célja a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének szabályozása. **A fenti jogszabályban foglalt szabályozás szerint a tanulmányok alatti vizsga** (osztályozó vizsga, javítóvizsga, különbözeti vizsga)

- **követelményeit,**
- **részeit** (írásbeli, szóbeli, gyakorlati)
- **és az értékelés rendjét**

a nevelőtestület a pedagógiai program alapján határozza meg, és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza. A tanulmányok alatti vizsgák lebonyolításakor figyelemmel kell lenni a köznevelési törvény végrehajtása érdekében készült 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 65-72.§-ainak rendelkezéseire.

A tanulmányok alatti vizsgák célja azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény pedagógiai programja szerint nem lehetett meghatározni. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető.

1.9.2 A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett *tanulmányok alatti vizsgákra*, azaz:

- *osztályozó vizsgákra,*
- *különbözeti vizsgákra,*
- *javítóvizsgákra*

vonatkozik. *Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.*

1.9.3 Az egyes vizsgatantárgyak részei, követelményei és értékelési rendje

1.9.3.1 A vizsgatantárgyak követelményrendszere

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában található követelményrendszerével.

1.9.3.2 Az értékelés rendje

Ha a vizsgatantárgy írásbeli vizsgarészt is tartalmaz, akkor az írásbeli vizsga lezárását követően a vizsgáztató tanár kijavítja a dolgozatot. Követelmény, hogy a dolgozat javítása pontozásos rendszerben történjék, az egyes részpontszámokat és az egyes részekre kapható maximális pontszámot egyaránt meg kell jelölni.

Ha az írásbeli vizsgarész mellett a vizsgatantárgy szóbeli vizsgarészt is tartalmaz, az írásbeli maximális pontszáma – az idegen nyelv vizsgatantárgy kivételével - a teljes vizsgára kapható pontszám 60%-ával egyezik meg. Idegen nyelv esetében az írásbeli pontszáma az összes pontszám 80%-ával azonos.

Ha a gyakorlati vizsgarész mellett a vizsgatantárgy szóbeli vizsgarészt is tartalmaz, a gyakorlati vizsgarész maximális pontszáma a teljes vizsgára kapható pontszám legalább 40%-ával egyezik meg.

A vizsgatantárgy akár egy vagy több vizsgarészt tartalmaz, az egyes vizsgarészekben elért pontszámok összege alapján az osztályzat a következőként határozandó meg:

- **1–19% – elégtelen (vagy 24%?)**
- **20–39% – elégséges**

- 40–59% – közepes
- 60–79% – jó
- 80–100% – jeles.

Nem egész százalékos eredmények elérése esetén a kerekítés általános szabályait kell alkalmazni.

Amennyiben a tanuló a tanulmányok alatti vizsgát több évfolyam anyagából kívánja letenni, akkor a vizsgákat minden évfolyam anyagából külön vizsgán kell megszereznie.

1.9.3.3 A vizsgatárgyak részei és követelményei

Magyar nyelv és irodalom

Irodalom

Szóbeli vizsgaforma, amely az adott évfolyam(ok) tananyagát kéri számon. A szaktanárnak tíz tételből álló tételsort kell összeállítania. Minden tétel minimum három feladatból áll: stílustörténeti, alkotóval kapcsolatos és irodalomelméleti ismeretre kérdez rá. E kérdések nem feltétlenül egyetlen alkotóhoz kapcsolódnak, a vizsga során az adott évfolyam anyagában szereplő ismeretanyagról ad számot a vizsgázó.

Értékelés: a maximálisan elérhető pontszám 50 pont, ezen belül 10 pont stílustörténet, 10 pont irodalomelmélet, 20 pont az alkotóról adott felelet, 10 pont az előadásmód és forma értékelése. Az általános százalékos értékeléssel pontosan kiszámítható az érdemjegy.

Magyar nyelv

Írásbeli vizsgaforma, amely 75%-ban az adott évfolyam tananyagát kéri számon.

Az írásbeli feladatlap nyolc feladatból áll, amelyben a szövegértési feladatban szereplő feladattípusok illetve gyakorlati jellegű feladatok szerepelnek (tesztes, nyitott mondatok, láncfeladatok). Az írásbeli vizsgán szerepelnie kell legalább egy gyakorlati írásbeliséggel kapcsolatos feladatnak, amelyben a fogalmazási készség mellett a helyesírás is szerepet kap.

Értékelés: maximálisan 50 pont szerezhető, az elkövetett helyesírási hibákért pontlevonás jár (három helyesírási hibaként 1-1 pont; a helyesírási hibák számítása az általános elvek alapján történik). Az érdemjegy adása az általános százalékos értékelésnek megfelelően történik.

Történelem

A történelem vizsga írásbeli és szóbeli részből áll. Az írásbeli és a szóbeli vizsga az érettségi vizsgaszabályzat történelem vizsgáztatására vonatkozó utasításainak szellemében és formájában kéri számon a tanuló ismereteit, az adott tanév tananyagát figyelembe véve.

Az írásbeli vizsgarész egy rövid válaszokat igénylő részből és két röviden kifejtendő esszéből áll. A rövid választ igénylő kérdések topográfiai, kronológiai és fogalomhasználati kérdéseket tartalmaznak. A két esszé közül az egyik egyetemes történeti, a másik magyar történelmi témát kell, hogy felöleljen. Az esszék formája és értékelése megegyezik az érettségi vizsga dolgozatainak formájával és értékelésével. Az írásbeli vizsga időtartama 45 perc.

A szóbeli vizsgán tíz tételből kell húzni a tanulónak. A húzott tételekhez a tanuló forrásokat kap, amelyek felhasználásával kell kifejtenie a kapott tételt.

A vizsga pontjainak megoszlása:

Írásbeli vizsgarész: 60 pont, ebből a rövid választ igénylő feladatokkal 30 pontot, a kifejtendő feladatokkal $2 \times 15 = 30$ pontot lehet elérni. A szóbeli vizsgán elérhető pontszám 40 pont. Az összes elérhető pontszám 100 pont.

Idegen nyelvek

Az idegen nyelvi vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll. Az írásbeli vizsga számon kéri a megfelelő tanév vagy tanévek tananyagát az érettségi vizsga követelményei és feladattípusai szerint, tetszőleges választás alapján, a hangsúlyt a nyelvhelyességi feladatokra helyezve. A tanuló – a fogalmazási feladat kivételével – nem használhat segédeszközt, a fogalmazási feladat megoldásakor szótár használata megengedett. Az írásbeli vizsga 45 perces, az elérhető pontszám 80 pont.

A szóbeli vizsga három részből áll: kötetlen beszélgetés meghatározott témában, egy szituáció eljátszása és képleírás. Mindhárom feladatot tételhúzás alapján kapja a vizsgázó. A szóbeli vizsgán 20 pontot lehet elérni.

Matematika

A matematika vizsga egy 45 perces feladatlap írásbeli megoldásából áll. Az írásbeli feladatlap tartalmi jellemzői az alábbiak: legalább öt, de legföljebb hét feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezeteinek legalább 75%-át érinti. A feladatok közül két feladat az alapfogalmak, definíciók, egyszerű összefüggések ismeretét ellenőrzi, legalább három (egy vagy több kérdésből álló) feladat pedig a vizsga tárgyát képező időszak legfontosabb feladattípusait tartalmazza. Az utóbbi feladatok közül két feladat könnyebb (rutinfeladatok), legalább két feladat pedig az összetettebb feladatok közül való.

Fizika

A vizsga egy 30 perces írásbeli és egy szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 60%-át, a szóbeli vizsgára 40%-át lehet adni. Az írásbeli vizsga öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezeteinek legalább 75%-át érinti. A feladatok közül két feladat az alapfogalmak, törvényszerűségek, egyszerű összefüggések ismeretét ellenőrzi, további három feladat pedig a vizsga tárgyát képező időszak legfontosabb feladattípusait tartalmazza. Az utóbbi feladatok közül egy feladat könnyebb (rutinfeladatok), két feladat pedig az összetettebb feladatok közül való.

A fizika szóbeli vizsgán tíz tételből kell húznia a vizsgázónak. A tételnap két részből áll, mindkét része egy-egy fizikai jelenség legfontosabb fogalmainak és az azzal kapcsolatos kísérleteknek az bemutatását, a témakörrel kapcsolatos összefüggések, tételek ismertetését tartalmazza.

Biológia

A vizsga egy 45 perces írásbeli és egy szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 60 %-át, a szóbeli vizsgára 40 %-át lehet adni.

Az írásbeli vizsga öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév fejezeteinek legalább 75 %-át érinti. Az írásbeli feladatsor megoldásával 60 pontot lehet elérni. A feladatok között szerepelnie kell az alábbi feladattípusoknak:

- ábraelemzés
- rövid válaszos feladatok
- feleletválasztós (teszt) feladatok.

A szóbeli vizsgán a középszintű érettségi követelményeknek (fakultáció esetén az emelt szintűeknek) megfelelően összeállított tíz tételből húz a tanuló, amelyeket kifejt. A szóbeli tétellapon három kérdés szerepel, amelyre egyenként 10-10 pont adható. Szerepel továbbá öt biológiai fogalom meghatározása is, amelyekért egyenként 2-2 pont adható. A szóbelin elérhető pontszám 40 pont.

Kémia

A kémia vizsga egy 30 perces írásbeli és egy szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 60 %-át, a szóbeli vizsgára 40 %-át lehet adni.

Az írásbeli vizsga legalább öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév fejezeteinek legalább 75 %-át érinti. Az írásbeli feladatsor megoldásával 60 pontot lehet elérni. A feladatok között szerepelnie kell az alábbi feladattípusoknak:

- rövid kiegészítendő típusú feladatok
- feleletválasztós (teszt) feladatok
- legalább két számítási feladat.

A szóbeli vizsgán a középszintű érettségi követelményeknek (fakultáció esetén az emelt szintűeknek) megfelelően összeállított tíz tételből húz a tanuló, amelyeket kifejt. A szóbeli tétellapon három kérdés szerepel, amelyre egyenként 10-10 pont adható. Szerepel továbbá öt kémiai fogalom meghatározása is, amelyekért egyenként 2-2 pont adható. A szóbelin elérhető pontszám 40 pont.

Földrajz

A földrajz vizsga egy 30 perces írásbeli és egy szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 60%-át, a szóbeli vizsgára 40%-át lehet adni.

Az írásbeli vizsga legalább öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezeteinek legalább 75%-át érinti (általában fejezetenként két feladat félévi, egy feladat év végi számonkérés esetén). A feladatok között tartalmilag három feladattípusnak feltétlenül szerepelnie kell:

- alapvető térképi-topográfiai ismereteket ellenőrző,
- alapfogalmakra, definíciókra vonatkozó,
- természeti és/vagy társadalmi-gazdasági jelenségekkel, folyamatokkal kapcsolatos egyszerű számítási feladat.

A szóbeli vizsgán tíz tételből kell húznia a vizsgázónak. A tétellap két részből áll. Az egyik kérdés természetföldrajzi, a másik kérdés társadalom- és gazdaságföldrajzi vonatkozású, ha a tanuló már rendelkezik a megfelelő ismeretekkel (pl. 11. évfolyamon félévi vizsga esetén). Ennek hiányában az adott tananyag két legfontosabb fejezetét érintik a kérdések. A kérdések minden esetben egy jelenség vagy folyamat legfontosabb fogalmaira, jellemzőire, működési mechanizmusára irányulnak.

Testnevelés

A vizsga típusa: gyakorlati vizsga. A vizsga testnevelés tantárgyból teljes mértékben az érettségi vizsgakövetelményeknek az adott félévben/tanévben a tananyagban szereplő követelményeire épül. A tanulók – az úszás és a küzdősportok kivételével – a gyakorlati követelményeket mutatják be sportáganként. A gyakorlati vizsga sportágankénti bemutatásának teljes hossza 120 perc. A gyakorlati bemutatás a következő sportágakat tartalmazza: atlétika, torna, gimnasztika, labdajátékok közül választhatóan egy sportág a kézilabda, röplabda, kosárlabda, labdarúgás közül.

Ének–zene

Az ének-zene vizsga három vizsgarészből áll össze; írásbeli, szóbeli, és gyakorlati részekből. A vizsga ének-zene tantárgyból teljes mértékben az érettségi vizsgakövetelményeknek az adott félévben/tanévben a tananyagban szereplő követelményeire épül.

Az írásbeli feladatnál egy négysoros magyar népdal betű, vagy számkottáját kell átírni a menzurális hangjegyírás szabályainak megfelelően ötvonalas kottarendszerbe. A feladat elvégzéséhez csak ceruza használható! Időtartama maximum 20 perc, a kapható pontszám 30 pont.

A szóbeli vizsgán tíz tételből kell egyet húznia a vizsgázónak, melyekből kettő a népdalelemzés, három a műzeneelemzés, illetve zenei fogalmak, míg a többi öt a különböző zenetörténeti korok témakörét öleli föl. Felelési idő maximum 10 perc, a kapható pontszám 40 pont.

A gyakorlati részben a vizsgázónak a tanult dalokból egy maga által összeállított, (legalább 10 népdalból vagy műdalból álló listából) a vizsgabizottság választása alapján egy éneket el kell énekelnie. Az értékelés szempontjai: stílszerű előadásmód, dallami és ritmusbeli pontosság. A maximálisan elérhető pontszám 30 pont.

Informatika

A informatika vizsga egy feladatlapon szereplő feladatok gyakorlati megoldásából áll. Időtartama 45 perc. A *gyakorlati feladatlapon* tartalmi jellemzői az alábbiak: Legalább két, de legföljebb három (egyenként esetleg több részből álló) feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezeteinek legalább 75%-át érinti. A feladatok közül egy feladat egy összetett problémamegoldást ellenőriz. A másik (vagy másik két) feladat pedig a vizsga tárgyát képező időszak legfontosabb feladattípusaiból könnyebb feladat megoldását várja el (rutinfeladatok). A következő segédeszközöket lehet használni a gyakorlati vizsgán: számítógép, vonalzó.

Rajz és vizuális kultúra

Az *írásbeli vizsga* öt feladtból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb művészettörténeti ismeretét érinti. A feladatok közül négy feladat a művészettörténeti ismeretek, alapfogalmak, egyszerű összefüggések ismeretét ellenőrzi, egy feladat pedig a vizsga tárgyát képező időszak építészeti, szobrászati, festészeti, vagy iparművészeti alkotásának elemző bemutatását kéri számon. Az írásbeli vizsga időtartama 30 perc, a kapható pontszám 40 pont.

A rajz és vizuális kultúra *gyakorlati vizsgán* hat tételből kell egyet húznia a vizsgázónak. A tétellap egy rekonstrukciós feladat szerkesztését (vetületi-axonometrikus-perspektivikus), vagy egy egyszerű tanulmányrajz elkészítését kéri látvány alapján. *A gyakorlati vizsga részét képezi egy minimum öt darabból álló portfólió benyújtása a tanuló éves (féléves) munkáiból.* A gyakorlati vizsgarészre a tanuló 60 pontot kaphat, ebből 20 pont a benyújtott portfólió maximális pontszáma. A gyakorlati vizsgához szükséges eszközök: A4-es rajzlap, puha grafit, körző, egy derékszögű és egy bármilyen vonalzó.

Művészetek

A vizsga 45 perces írásbeli és egy 60 perces gyakorlati vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 60%-át, a gyakorlati vizsgára 40%-át lehet adni.

Az *írásbeli vizsga* legalább öt feladatból áll. A feladatok közül három feladat a mozgókép és médiaismeretek tantárgy, alapfogalmait, egyszerű összefüggések ismeretét ellenőrzi, két feladat pedig kreatív alkotó munkát igényel. Képről újságcikk, illetve egyszerű jelenet forgatókönyv- szerű feldolgozása.

A *gyakorlati vizsgán* három tételből kell egyet húznia a vizsgázónak. A tétellap egy tanulmányrajz elkészítését kéri látvány alapján, választott technikával. A gyakorlati vizsga időtartama 60 perc. A gyakorlati vizsgához szükséges eszközök: A4-es, vagy A3-as rajzlap, továbbá a választott technikához szükséges eszközök.

1.10 Az iskolaváltás és a tanuló átvételének szabályai

Az iskola lehetőséget biztosít más iskolában tanuló diákok átvételére. Az átvételről való döntés az intézmény vezetőjének jogköre, döntése előtt köteles kikérni az igazgatóhelyettesek véleményét. A tanuló átvételére akkor van lehetőség, ha az általa tanult tantárgyak többsége megegyezik az iskolánkban tanult tantárgyakkal, illetve a különbség, valamint a tananyagban való esetleges elmaradás mértéke nem haladja meg azt a szintet, amely a tanuló számára pótolhatóvá teszi a lemaradást. Az átvételkor figyelembe kell venni az átveendő tanuló magatartását, szorgalmát és a vele szemben alkalmazott fegyelmező és fegyelmi intézkedéseket. A tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van.

Az átvételkor különbözeti vizsga letétele akkor írható elő, ha a tanult tananyagban vagy annak ütemezésében jelentős eltérés állapítható meg. Az igazgató lehetőséget biztosíthat arra, hogy a különbözeti vizsgát a felvételtől számított maximum három hónapon belül tegye le az átvett tanuló, ebben az esetben a felkészüléshez egyéni segítségnyújtást kell biztosítani az átvett tanuló számára. Lehetőség van arra is, hogy – a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő és a tanuló együttes kérésére – évfolyamisméltléssel eggyel alacsonyabb évfolyamú osztályba kerüljön a diák.

Az iskolába átvett tanulók osztályba vagy csoportba való az igazgató dönt. *A középiskolában a tanuló beiratkozásához be kell mutatni a tanuló személyi igazolványát vagy születési anyakönyvi kivonatát, és az elvégzett iskolai évfolyamokat tanúsító bizonyítványokat.*

1.11 A felvételi eljárás különös szabályai

A *felvételi kérelmek elbírálása* az általános iskolai tanulmányi eredmények és a központi írásbeli vizsga eredménye alapján történik az iskola honlapján, valamint a KIFIR rendszerben megjelenő felvételi tájékoztatóban leírt módon. ***Az iskola felvételi eljárása során szóbeli vizsgát nem tart.***

A *felvételi kérelmek elbírálása során* az azonos teljesítményt elérő tanulók között – a jogszabály előírásainak megfelelően – a rangsor elkészítésekor előnyben kell részesíteni a

halmozottan hátrányos helyzetű tanulót, ezt követően azt a jelentkezőt, akinek a lakóhelye, tartózkodási helye az iskola székhelyén van, illetve akinek különleges helyzete azt indokolja. *Különleges helyzetűnek* tekintjük a jelentkezőt akkor, ha testvére is iskolánkba jár vagy itt érettségizett, ha szülője az iskola alkalmazottja, ha a keresztény vallás iránt elkötelezett.

1.12. Az iskolában tartott egyéb foglalkozások

A tanórán kívül tartott egyéb foglalkozások jelentős szerepet töltenek be a tanulók és az iskola életében. Folyamatosan alakultak ki, és szerepük az évek folyamán vált egyre fontosabbá. Feladatuk a gimnázium életének színesebbé tétele, a diákok személyiségének, kreativitásának fejlesztése mellett, a sokoldalú, nyitott, friss levegővel átjárt iskola működtetése.

A tehetséges diákok képességeinek kibontakoztatására, versenyekre való felkészítésére a tanárok egyéni konzultáció keretein belül lehetőséget, támogatást nyújtanak. A tagozatos tanulók az emeltszintű oktatás, valamint az érettségire felkészítő választható foglalkozások keretein belül nagyobb lehetőséget kapnak ismereteik elmélyítésére, a felvételi vizsgára való felkészítésre.

Sajátos, hagyományos tevékenységi formáink közé tartoznak a következők:

- diákszínpad
- az énekkar és zenekar
- az iskolai klub
- a diáksportkör
- az iskolai táborok
- az iskolai önképzőkör
- a Gimi-Galéria kiállítás-sorozata
- tanfolyamok, korrepetálások
- a tanítási órák keretében meg nem valósítható egyéb foglalkozások.

1.12.1 A diákszínpad, a Szalézi Show

Céljai:

- * a tanulók önkifejezési képességének formálása
- * tehetséges diákjaink kibontakozási lehetőségeinek biztosítása
- * ismerkedés a színházak belső életével, munkájával.
- * az iskolai események, megemlékezések számára műsor biztosítása
- * az iskola kulturális programkínálatának bővítése
- * a tanulók alapképességeinek fejlesztése
- * a versmondás elméleti ismereteinek tudatosítása

- * a diákszínpadi játéktípusok megismerése
- * ismerkedés a magyar színjátszás történetével.

Feladatai:

- * fellépések vállalása az iskola és más intézmények kulturális rendezvényein
- * részvétel városi ünnepi műsorok programjában
- * felkészülés és részvétel különféle szintű szakmai versenyeken
- * a városi művelődési intézmények rendezvényeinek látogatása
- * színházi előadások látogatása.

1.12.2 Az iskolai énekkar és zenekar

Az iskola kulturális és művészeti nevelésének speciális csoportja. A legnagyobb létszámú művészeti csoport, amely rendszeres tevékenységével sokrétű oktatási és nevelési célokat valósít meg.

Céljai:

- * az iskolai és iskolán kívüli rendezvények, ünnepek méltó megünneplése, azok színvonalának emelése
- * az ifjúság zenei műveltségének elmélyítése
- * lehetőséget biztosítani az aktív zenélésre
- * szereplési lehetőségek kihasználása (pl. ünnepi koncertek, koszorúzások).

Feladatai:

- * kapcsolattartás más középfokú intézmények kórusaival
- * háttérrel biztosítani a templomi és egyházi rendezvények támogatásához
- * hagyományos zenei tábor megszervezése.

1.12.3 Az iskolai klub

Célja:

- * a diákok zártkörűen, pedagógusi felügyelet mellett kulturáltan és igényesen szórakozhassanak
- * szórakozásuk feltételeit (a pedagógusok irányításával) maguk teremtsék meg
- * minden rendezvényen tartalmas programot szervezzünk a diákság számára
- * maguk vállalják a zeneszolgáltatás, a kapuügyelet, a büfé stb. feladatait.

Feladatai:

- * táncos rendezvény biztosítása diákjaink számára
- * gyakorisága az iskola programjától függően kb. kéthavonta
- * általában pénteki napokon 19.00-22.00 (egyedi esetekben 21.11.00) óráig az iskola emeleti zsibongójában
- * a klubrendezvényekhez minden alkalommal nevelési célú esemény, rendezvény kapcsolódik
- * az értékóvó magatartás kialakítása és gyakoroltatása.

1.12.4 Diáksportkör, táborok

Célkitűzései:

- * az egészséges életmódra nevelés
- * sportolási lehetőséget biztosítani a mozogni vágyó diákoknak
- * szervezett, egészséges programot biztosítani a téli és nyári szünidőre
- * diákolimpiákon való állandó részvétel
- * felvételiző diákok felkészítése
- * minél több diákot bevonni a sportmozgalmakba.

Feladatai:

- * eredményes szereplés a különböző versenyeken
- * téli sí táborok, nyári vízi- és egyéb táborok szervezése
- * nyári közös nyaralási lehetőség biztosítása
- * kiemelkedő sportolók menedzselése
- * az iskola feltételrendszerének, eszközállományának javítása
- * kapcsolattartás a város többi intézményével.

1.12.5 A Gimi-Galéria

Intézményünkben 1995-ben kezdődött meg a Gimi-Galéria rendszeres működtetése, amelynek során havi gyakorisággal különböző jellegű kiállítások megrendezésére kerül sor. Az utóbbi három évben évi 11-11 kiállítással városi szintű rendezvényé emeltük a Gimi-Galéria rendezvénysorozatát. A kiállításokat hivatásos vagy amatőr művészek, időnként az iskola tanulói vagy dolgozóinak alkotásaiból rendezzük.

Célja:

- a diákok esztétikai érzékének formálása a művészeti alkotásokkal
- a művészeti alkotások iránti igény kialakítása
- bemutatkozási lehetőség biztosítása hivatásos, amatőr művészek és diákjaink számára
- az értékóvó magatartás kialakítása
- az intézmény rangjának emelése
- az iskola belső tereinek célszerű kihasználása.

Feladatai:

- havi gyakorisággal kiállítás rendezése az épület zsibongójában vagy folyosóin
- változatos műfajok bemutatkozási lehetőségének biztosítása
- a kiállítások rendezésével járó feladatokkal tanítványaink formálása.

1.12.6 A mindennapi tanulást kiegészítő képzési formák, korrepetálások

Az iskola szolgáltatásait igénybe vevő diákok és szüleik igénylik a mindennapi iskolai elfoglaltságot kiegészítő, a többlet-ismereteket vagy képzettséget nyújtó, időnként hiányokat

pótló tevékenységi formákat. Amennyiben ezek megszervezésére, lebonyolítására az intézmény nem vállalkozik, úgy a diák és a szülő ezt a szolgáltatást az iskola falain kívül keresi meg és veszi igénybe - általában sokkal drágábban és lényegesen kevésbé igazodva az iskola követelmény-rendszeréhez. Célszerű ezért ezeket a kiegészítő képzési formákat az iskola falain belül nyújtani, természetesen a mindennapi oktatástól szervesen elválasztva, ahhoz kapcsolódóan, de tőle független formában.

Célkitűzések:

- diákjaink számára tanórán kívüli sokoldalú képzési lehetőséget biztosítani
- érdeklődő tanulóink számára szakképesítés biztosítása
- a tanfolyamok bevételeivel az iskola fejlesztése
- a pedagógusoknak intézményen belül biztosítani a többletmunka lehetőségét.

Feladatok:

- önköltséges szakmai tanfolyamok indítása a diákok igényei szerint
- felvételi előkészítő tanfolyamok szervezése az érdeklődőknek
- előkészítő foglalkozások indítása a leendő gimnazisták számára
- nyelvvizsga-előkészítő tanfolyamok szervezése
- nyelvi kurzusok indítása
- iskolarendszeren kívüli képzési formák (felnőttképzés) biztosítása.

1.12.7 A tanítási órák keretében meg nem valósítható egyéb foglalkozások

Céljai: A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, a tanítási órák keretében meg nem valósítható foglalkozások a tanítási órák és az iskolai nevelés szerves kiegészítése, a nélkülözhetetlen nevelési elemek biztosítása.

Feladatai:

- környezeti nevelést célzó gyakorlati jellegű foglalkozások
- sportrendezvények nevelő jellegű lebonyolítása
- projektoktatási programok a pedagógiai program előírásainak megvalósítására
- állampolgári ismeretek elsajátítását és gyakoroltatását célzó tevékenység.

A tanulmányi kirándulás megszervezése iskolánk hagyományrendszerének lényeges eleme. Erre szervezett módon évfolyamonként a *továbbiakban is lehetőséget biztosítunk*, de *a tanulmányi kirándulás nem része pedagógiai programunknak*, mert az ehhez szükséges finanszírozási feltételeket költségvetési forrásból nem tudjuk biztosítani. A tanulmányi kirándulás tehát iskolánkban nem kötelező program. A tanulmányi kirándulást tanítási napokon bonyolítjuk le, az azon részt nem vevő tanulók számára biztosítjuk a szervezett iskolai foglalkozásokat.

1.13 A felnőttoktatás céljai és feladatai

A felnőttoktatás munkarendje iskolánkban **esti oktatás**, amelynek óraszámja eléri a Köznevelésről szóló törvényben meghatározott kötelező tanórai foglalkozások óraszámának ötven százalékát. Településünk és vonzáskörzete az ország hátrányos helyzetű régiójában, a munkanélküliségtől fokozottan sújtott körzetben van, ezért *kiemelkedő fontosságot tulajdonítunk a középiskolai tanulmányaikat megkezdett, de azt megszakító rétegek, valamint a szakmai végzettséget szerzett felnőttek további középiskolai képzésének biztosítására, az érettségi vizsgához való eljuttatásuk segítésére.*

Az esti tagozatos képzésre azok a 16. életévüket betöltött személyek jelentkezhetnek, akik:

- szakiskolai vagy szakmunkás tanulmányaikat sikeres szakmai vizsgával vagy szakmunkásvizsgával lezárták, bemutatják az erről szóló bizonyítványukat, vagy
- akik elvégezték a középiskola 9-10. évfolyamát, és az erről szóló bizonyítványt bemutatják
- akik szakmunkás éveik vagy középiskolai éveik alatt teljesítették a 9-10. évfolyam tantervi követelményeit az alábbi tantárgyakból: magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, idegen nyelv, földrajz, kémia, biológia, fizika és informatika.
  - amennyiben a tanuló a földrajz, kémia, biológia, fizika, informatika tantárgyakat a 9. és 10. évfolyamon önálló tantárgyként nem tanulta, és a 11. 12. évfolyamon tanórai keretek között sem tanulja, legkésőbb a 12. évfolyam befejezéséig osztályozó vizsgát kell tennie.

A felnőttek számára szervezett esti tagozatos oktatás feladata a tanulók általános műveltségének bővítése és elmélyítése, a magasabb szintű műveltség megszerzésének megalapozása, az érettségi vizsgára és a munkába állásra, illetve a felsőfokú tanulmányok megkezdésére, illetve a szakmai vizsgákra való felkészítés érdekében.

A kétéves, 11-12. évfolyamos oktatásra alapozó esti tagozatos oktatás *olyan ismereteket és képességeket nyújt az ott tanulók számára, amelyek átfogják az általános műveltség körét*, tekintetbe veszik a tanulók életpaszteit és korábbi tanulmányait, rendezve és kiegészítve ezek részeredményeit. Esti tagozatos képzésünk megteremti az érettségi vizsgára történő felkészülést, a középfokú oktatásra alapozott szakmai képzés és a felsőfokú továbbtanulás feltételeit. Végzett felnőtt diákjaink számára a képzésben való eredményes részvétel lehetőséget kínál a munkaerő-piacon történő előnyösebb elhelyezkedésre, illetve támogatja a szakmai végzettség megszerzésének lehetőségeit.

A tananyag tantárgyi és tantárgyközi tartalmi, tevékenységformái közvetítik és továbbfejlesztik a kommunikációs és a tanulási képességeket, az élethosszig tartó tanulás igényének és az erre való képességek kifejlődésének érdekében. Alkalmat adnak a tanulók életvitelének, társadalmi létformáinak és a világban való tájékozottságuknak továbbfejlesztésére. Rehabilitációs lehetőséget biztosítanak korábbi iskolai kudarcuk kompenzálására. Módot nyújtanak a tanulók személyiségének átfogó fejlesztésére, szocializálására.

A helyi tantervek hangsúlyt helyeznek arra, hogy a középiskolai tananyag nem pusztán ismeretek rendszere, hanem ezzel együtt bevált megismerési-tanulási és cselekvési módszerek elsajátítási eszköze is, az ismeretek elsajátítástól elválaszthatatlan gondolkodási és cselekvési műveletek kifejlesztője. Ily módon törekszenek a műveltség elvontabb elméleti és konkrétabb gyakorlati szintjeinek egyensúlyára, az elméleti és a gyakorlati gondolkodás közti átmenetek létrehozására. Különös tekintettel az érettségire, illetve a felsőfokú továbbtanulás lehetőségeinek biztosítására. Hangsúly került a reprodukív gondolkodás továbbfejlesztési lehetőségeinek biztosítására, a problémamegoldó és a kreatív működés irányába.

Tantárgy	11. évf.	12. évf.	Választható a 12. évfolyamon
Magyar nyelv és irodalom	3	3,5	-
Történelem	2	2	-
Matematika	4	4	-
Angol vagy német nyelv	3	3	-
Földrajz	1	-	2,5*
Informatika	1	-	2,5*
Mozgóképkultúra, médiaismeret	1	-	2,5*
Osztályfőnöki	0,5	0,5	
	* A három választható tárgy egyike kötelezően választandó		
Összes kötelező	15,5		15,5

A kötelező érettségi tárgyak: magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, idegen nyelv. Kötelezően választandó a földrajz, informatika vagy mozgóképkultúra, médiaismeretek tantárgy egyike. Amennyiben a tanuló úgy dönt, hogy nem a tanult választható érettségi tárgyak közül választ érettségi tárgyat, felkészülését önállóan köteles megoldani.

Az esti tagozatos oktatás során a beszámoltatás és az ismeretek számonkérésének speciális követelményrendszerét alkalmazzuk az alábbiak szerint:

- a tanév órái során tartott szóbeli feleletek alkalmával szerzett osztályzatok
- a foglalkozások során megíratott dolgozatok
- a negyedéves, féléves beszámolók rendszere
- a pedagógusok által meghatározott beadandó dolgozatok, önálló munkák, kiselőadások, házi feladatok

A negyedéves, féléves beszámolókra kapott osztályzatok és a dolgozatok a féléves vagy év végi osztályzatok meghatározása alkalmával kétszeres súllyal számítanak az átlag kiszámításában, minden további osztályzat egyszeres súllyal számít.

2. Az intézmény helyi tanterve

2.1 A választott kerettantervek megnevezése

A fel nem sorolt tantárgyakból egyetlen kerettanterv létezik, ezért ezeket külön nem tüntetjük föl táblázatunkban. A kerettantervi alternatívát kínáló tantárgyak tantervei közül a *nem emelt óraszámú képzésben* az alábbiakat választjuk.

Tantárgy	A választott kerettanterv megnevezése
Matematika	B változat
Fizika	B változat
Kémia	B változat
Biológia-egészségtan	B változat
Ének-zene	A változat
Dráma és tánc/Mozgóképkultúra	Dráma és tánc
Művészetek	Dráma és tánc, Mozgóképkultúra és médiaismeretek

Az *emelt óraszámú képzésekben* az alábbi kerettanterveket alkalmazzuk:

Tantárgy	Emelt óraszámú kerettanterv megnevezése
Matematika	specifikációs matematikaoktatásban emelt szintű B, hat évfolyamos oktatásban a 7- 12. évf. emelt szintű, 11-12. évfolyamos emelt szintű

A hat évfolyamos osztály oktatásában a fentiekől eltérően a 7-12. évfolyamos emelt óraszámú matematika tantervet, a négy évfolyamos matematika specifikációs osztály számára az emelt matematika B változatú kerettantervet alkalmazzuk.

2.2 A választott kerettanterv által meghatározott órakeret

Az iskola tagozatos és emelt szintű osztályaiba (nyelvi osztály, a hatosztályos osztályok, a történelem, matematika és informatika specifikációs osztályok) *felvett tanulók számára az emelt szintű követelmények teljesítéséhez szükséges többletórakat táblázataink tartalmazzák. Az emelt óraszámú osztályokba felvett diákok és szüleik figyelmét írásban felhívjuk, hogy a követelmények teljesítése csak a kerettantervi óraszámok felett meghatározott óraszámok teljesítésével lehetséges.*

A 11-12. (12-13.) évfolyamon minden tanulónk számára kötelező heti két óra érettségire felkészítő foglalkozás felvétele. E két választható óra mellett *a 11-12. (12-13.) évfolyamon további szabadon választható órák felvétele lehetséges.* A kötelezően választható tantárgyak között a 11-12. évfolyamon meghirdetjük az angol nyelvet és az informatikát is. A 10. évfolyamon – a nyelvi tagozatos osztály kivételével – meghirdetjük +2 órában az informatika választható tantárgyat az érettségire történő felkészülés és az informatika specifikációs oktatás

támogatására. A 11-12. (13.) évfolyamos fakultációs képzés során a kerettantervekben meghatározott tananyagot kiegészítjük az emelt szintű érettségi követelményrendszerében meghatározott tananyaggal. A fakultációs órák tananyagát pedagógiai programunk mellékleteként csatoljuk.

Az alábbi óratervek a kerettantervi minimális óraterv alapján készültek. A minimális óraszámokat tartalmazó kerettanterveket megemelt órásszámmal szinten tanítjuk az 1. idegen nyelvből, matematikából, informatikából és a tanulók által valamely tantárgyhoz kapcsolódó 11-12. osztályos fakultációs tantárgyakból, a minimális kerettantervi órásszámhoz képest biztosított többlet órásszámot +1, +2 jelöléssel különböztetjük meg. Minden 11-12. évfolyamos diákunk számára kötelezővé tesszük egy heti 2-órás választható tantárgy (fakultációs tantárgy) választását.

Óraterv a nem emelt szintű oktatáshoz – 7–12. és 9-12. évfolyam						
Tantárgyak	7. évf.	8. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4	4	4
I. Idegen nyelv	3+1	3+1	3+2	3+1	3+2	3+1
II. Idegen nyelv			3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3	3	3+1
Erkölcstan	1	1				
Történelem, társ. állampolg. ism.	2	2	2	2	3	3
Fizika	2	1+1	2	2	2	
Kémia	1+1	2	2	2		
Biológia – egészségtan	2	1+1		2	2	2
Földrajz	1+1	2	2	2		
Ének-zene	1	1	1	1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1		
Dráma és tánc *			0,5	0,5		
Művészetek					2	2
Informatika	1	1	1+1	1		
Életvitel és gyakorlat	1					1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1
Kötelezően választott fakultáció					+2	+2
Választható informatika				+2		
Szabadon tervezhető órakeret	+3	+3	+4	+4	+6	+8
Szabadon tervezett órakeret	+3	+3	+2,5	+1,5	+4	+4
Rendelkezésre álló órakeret	31	31	35	36	35	35
Felhasznált órakeret	31	31	34,5	33,5 (35,5)	32	31
Hittan (órakereten kívül)	2	2	2	2	2	2

Óraterv a nyelvi tagozatos oktatáshoz – 9–13. évfolyam					
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.
Magyar nyelv és irodalom	2	4	4	4	4
I. Idegen nyelv	15	3+3	3+2	3+3	3+2
II. Idegen nyelv	3	3	3	3	3
Matematika	2	3	3	3	3+1
Történelem, társ., állampolg. ism.		2	2	3	3
Fizika		2	2	2	
Kémia		2	2		
Biológia – egészségtan			2	2	2
Földrajz		2	2		
Ének-zene		1	1		
Vizuális kultúra		1	1		
Dráma és tánc *	0,5	0,5			
Művészetek				2	2
Informatika	2	1	1		
Életvitel és gyakorlat					1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1
Kötelezően választott fakultáció				+2	+2
Választható informatika			+2		
Szabadon tervezhető órakeret	0	+4	+4	+6	+8
Szabadon tervezett órakeret	0	+3	+2	+3	+4
Rendelkezésre álló órakeret	30	35	36	35	35
Felhasznált órakeret	30	34	33 (35)	33	31
Hittan (órakereten kívül)	2	2	2	2	2

Óraterv a történelem specifikációs oktatáshoz				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
I. Idegen nyelv	3+2	3+1	3+2	3+1
II. Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3+1
Történelem, társ., állampolg. ism.	2+1	2+1	3+2	3+2
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Biológia – egészségtan		2	2	2
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		

Dráma és tánc *	0,5	0,5		
Művészetek			2	2
Informatika	1+1	1		
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Kötelezően választott fakultáció			+2	+2
Választható informatika		+2		
Szabadon tervezhető órakeret	+4	+4	+6	+8
Szabadon tervezett órakeret	+4	+2	+6	+6
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35
Felhasznált órakeret	35	33 (35)	34	33
Hittan (órakereten kívül)	2	2	2	2

Óraterv a matematika specifikációs oktatáshoz				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
I. Idegen nyelv	3+2	3+1	3+2	3+1
II. Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3+1	3+3	3+2	3+3
Történelem, társ., állampolg. ism.	2	2	3	3
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Biológia – egészségtan		2	2	2
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és tánc *	0,5	0,5		
Művészetek			2	2
Informatika	1+1	1		
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Kötelezően választott fakultáció			+2	+2
Választható informatika		+2		
Szabadon tervezhető órakeret	+4	+4	+6	+8
Szabadon tervezett órakeret	+4	+4	+6	+6
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35
Felhasznált órakeret	35	34 (36)	4	33
Hittan (órakereten kívül)	2	2	2	2

* A 9-10. évfolyam dráma és tánc 0,5-0,5 óráit a heti óraterhelést nem befolyásoló projektoktatási formában szervezzük meg, így a dráma és tánc 0,5 óráját nem összegezzük a táblázatban.

A 11. évfolyamon heti 1 órában tanítandó etika tantárgy tantervét a hittan tantárgyba építve ugyanezen az évfolyamon tanítjuk.

2.3 Az alkalmazható tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elvei

A pedagógusoknak a tankönyvek kiválasztását az igazgató által meghatározott határidőig meg kell tenniük. *Csak olyan tankönyvet, munkafüzetet, segédeszközt használunk, amelynek alkalmazásával a szakmai munkaközösség egyetért.* A tankönyvfelelős a jogszabályokban meghatározott határidőig elkészíti a tankönyvrendelést. A tankönyvek kiválasztásánál az alábbi szempontokat vesszük figyelembe.

Csak olyan tankönyveket rendelünk, amelyeket az év során rendszeresen használunk.

- Olyan tankönyveket választunk, amelyek a tanulók számára könnyen használhatók, jól tanulhatók.
- Az ingyenes (normatív) tankönyvellátást az iskolai könyvtár állományából biztosítjuk.
- Az iskola lehetőségei függvényében támogatást nyújt a tankönyvvásárláshoz. A tankönyvi támogatás alapja a diákok szociális helyzete. A szülői kérelmek elbírálását az igazgató végzi.
- A szükséges tankönyveket, segédanyagokat, kötelező olvasmányokat mindenkor elérhetővé tesszük a tanulók számára az iskolai könyvtárban.
- Folyamatosan figyelmet fordítunk az iskolai könyvtárban elérhető *tartós tankönyvek kínálatának és állományának bővítésére.*

A tankönyvek és segédeszközök kiválasztásakor minden esetben figyelmet fordítunk az ingyenes tankönyvellátásra jogosult diákok tankönyveinek biztosítására. A tankönyvrendeléskor fontos szempont a normatív tankönyvellátás költségeinek tervezhető nagysága. Lehetőség szerint állandó tankönyveket használunk, biztosítva ezzel a tankönyvkölcsönzés megoldását.

2.4 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok megvalósítása

2.4.1 A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak helyi megvalósítása

A gimnázium hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaeorientációra.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,

- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával,
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

2.4.2 A gimnázium 9-13. évfolyamának helyi feladatai

A gimnázium 9-13. évfolyamán folytatott nevelés-oktatás feladata az iskolai alpműveltség árnyalása és megszilárdítása, melynek során már megjelennek a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez, a szakközépiskolában az ágazathoz tartozó szakképesítések megszerzéséhez szükséges kompetenciák. A kompetenciák kialakítását az egyes műveltségi területek tananyagával valósítjuk meg, amelynek során:

- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani,
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban,
- a kreativitás fejlesztése, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés, a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük,
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával, helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával,
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával, a mentális képességek célirányos fejlesztésével, az önálló tanulás és az önművelés alapozásával,
- fokozatosan bővítjük, kiteljesítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

2.5 A mindennapos testnevelés szervezése

A kifutó évfolyamokon a heti három testnevelés óra az órarendbe van beépítve. A fennmaradó két órát délutáni foglalkozás keretében szervezzük, úgy, hogy

- aki valamilyen egyesületben edz, annak igazolás alapján nem kell részt vennie a foglalkozásokon
- a többi diákunk kötelezően választhat az alábbi szakosztályok vagy sportkörök közül
  - kézilabda

- röplabda
- ritmikus sportgimnasztika
- fitness
- labdajátékok

Ezekben a foglalkozásokon kötelező a részvétel. A hiányzások igazolása a szokott módon történik.

A felmenő rendszerben bevezetett évfolyamokon heti 5 testnevelés órát tartunk minden évfolyamon.

2.6 A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

Választható tantárgy iskolánkban a 2. idegen nyelv, amelynek tanulása minden diákunk számára a 9. évfolyamtól felmenő rendben kötelező. A tanulók az iskola által a felvételi tájékoztatóban szereplő idegen nyelvek közül választhat.

Választható tantárgyként szerepel iskolánkban az emelt szintű specifikációs vagy tagozatos formában tanult tárgyak köre: a nyelvi előkészítő osztályban az angol nyelv, a 9. évfolyamos specifikációs osztályokban a matematika, történelem vagy az informatika. A nyelvi osztályban a tantárgy választása a jelentkezéssel történik, a specifikációs osztályokban a választott specifikáció beiratkozáskor történő megjelölésével.

A választható fakultációs tantárgyak (11-12. évfolyam) esetében diákjainknak lehetőséget adunk, hogy megjelöljék, melyik pedagógusnál szeretnék tanulmányaikat folytatni. Amennyiben a tantárgyfelosztás ezt lehetővé teszi, biztosítjuk a többség által megjelölt pedagógust a kurzus vezetésére. A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

2.7 A közép- és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítés

Iskolánkban minden diák számára kötelezően választandó az utolsó két évfolyamon legalább egy heti kétórás érettségire felkészítő foglalkozás, amelynek feladata a közép vagy emelt szintű érettségire történő felkészülés segítése.

Emelt szintű érettségi vizsgára készít föl iskolánkban:

- magyar nyelv és irodalom fakultációs tanterve
- történelem emelt szintű fakultációs tanterve, történelem specifikációs tanterve
- matematika fakultációs, matematika tagozat specifikációs tanterve, a hat évfolyamos matematika orientációs osztály tanterve
- angol nyelv négy évfolyamos 1. nyelvi, öt évfolyamos és hatosztályos tanterve
- német nyelv öt évfolyamos és hatosztályos tanterve

- az öt évfolyamos nyelvi osztály második idegen nyelvi tanterve
- fizika, kémia és biológia emelt szintű fakultációs tanterve
- informatika specifikációs tanterve

Középszintű érettségi vizsgára készít föl iskolánkban:

Minden egyéb, a helyi tantervekben legalább két évig összesen legalább 138 órában¹ kötelezően tanított tantárgy, azaz a

- magyar nyelv és irodalom, történelem,
- idegen nyelvek,
- matematika, fizika,
- kémia, biológia, földrajz, földrajz fakultáció
- hittan
- informatika és testnevelés tantárgyaknak
(az emelt szinten felkészítő kurzusokon felüli) tantervei.

Az ének-zene, rajz és vizuális kultúra, tantárgyak tanterve csak abban az esetben készít föl a középszintű érettségi vizsgára, ha a diák a választható tantárgyak tanulásakor legalább összesen 138 órára egészíti ki a tantárgy óraszámát. **Nem készítik föl a tanulót az érettségi vizsgára a szabadon választható óraszám nélkül:** az ének-zene, rajz és vizuális kultúra és a művészetek, dráma és tánc, technika és életvitel tantárgyak.

2.8 A középszintű érettségi vizsga témakörei

Magyar irodalom:

1. Életművek	Petőfi Sándor, Arany János, Ady Endre, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, József Attila
2. Portrék	Vörösmarty Mihály, Mikszáth Kálmán, Móricz Zsigmond
3. Látásmódok	Jókai Mór, Illyés Gyula, Radnóti Miklós, Nagy László
4. A kortárs irodalomból	Orbán Ottó, Szabó Magda
5. Világirodalom	Az antikvitás, A Biblia
6. Színház és dráma	Shakespeare Madách: Az ember tragédiája
7. Az irodalom háttérterületei	Az adaptáció – irodalom filmen (Katona vagy Örkény)
8. Regionális kultúra	Az erdélyi magyar irodalom
9. Olvasott művekben	Márai Sándor vagy Weöres Sándor
motívumok, témák	
változatainak felismerése	
10. Műnemek, műfajok	A dráma, a poétika
11. Kifejezőmód és világlátás: változásai	korszakok, stílustörténet – klasszicizmus, romantika

¹ Ld. a 100/1997. (VI.13.) Kormányrendelet 6.§ (5) bekezdésében írottakat.

Magyar nyelvtan:

1. Ember és nyelv	Nyelvcsalád, nyelvtípus A nyelvhasználat társadalmi vonatkozásai
2. Kommunikáció	Jel, jelrendszer, Nyelvi és vizuális kommunikáció, A tömegkommunikáció
3. A magyar nyelv története	Változás és állandóság a nyelvben A magyar nyelv történetének fő szakaszai
4. Nyelv és társadalom	Társadalmi és területi nyelvváltozatok Tömegkommunikáció és a nyelvhasználat
5. A nyelvi szintek	Hangtan, alaktan és szótan, mondattan A mondat szintagmatikus szerkezetei, a mondat a szövegben Logikai és grammatikai viszonyok a szövegben
6. A szöveg	A szöveg szerkezete és jelentése, szövegértelmezés A szövegtípusok, szöveg a médiában
7. A retorika alapjai	A nyilvános beszéd, érvelés, megvitatás, vita A szövegszerkesztés eljárásai
8. Stílus és jelentés	Állandósult nyelvi formák, stílusesszközök

Történelem:

Témakörök

1. Az ókor és kultúrája	Vallás és kultúra az ókori Keleten. A demokrácia kialakulása Athénban. A római köztársaság virágkora és válsága, az egyeduralkodó kialakulása. Az antik hitvilág, művészet, tudomány. A kereszténység kialakulása és elterjedése. A népvándorlás, az antik civilizáció felbomlása.
2. A középkor	A feudális társadalmi és gazdasági rend jellemzői. A nyugati és a keleti kereszténység. Az iszlám vallás és az arab világ; a világvallások elterjedése. A középkori városok, egyházi és világi kultúra a középkorban. A humanizmus és a reneszánsz Itáliában. Az oszmán birodalom terjeszkedése.
3. A középkori magyar állam megeremtése és virágkora	A magyar nép őstörténete és vándorlása. A honfoglalástól az államalapításig, az Árpád-kor. Társadalmi és gazdasági változások Károly Róbert, Nagy Lajos és Luxemburgi Zsigmond idején. A Hunyadiak. Kultúra és művelődés.
4. Szellemi, társadalmi és politikai változások az újkorban	A nagy földrajzi felfedezések és következményei. Reformáció és katolikus megújulás. A kontinentális abszolutizmus és a parlamentáris monarchia megszületése Angliában. A tudományos világkép átalakulása, a felvilágosodás.
5. Magyarország a Habsburg Birodalomban	A mohácsi csata és az ország három részre szakadása. Az Erdélyi Fejedelemség virágkora. A török kiűzése és a Rákóczi-szabadságharc. Magyarország a XVIII. századi Habsburg Birodalomban. Művelődés, egyházak, iskolák.
6. A polgári átalakulás, a nemzetállamok és az imperializmus kora	A francia polgári forradalom politikai irányzatai, az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozata. A XIX. század eszméi. Az ipari forradalom és következményei. Nagyhatalmak és katonai-politikai szövetségek a századfordulón. Tudományos, technikai felfedezések, újítások és következményeik.
7. A polgárosodás kezdetei és	A reformmozgalom kibontakozása, a polgárosodás fő kérdései.

kibontakozása Magyarországon	A reformkori művelődés, kultúra. Polgári forradalom. A szabadságharc. A kiegyezés előzményei és megszületése. Gazdasági eredmények és társadalmi változások a dualizmus korában Az életmód, a tudományos és művészeti élet fejlődése.
8. Az első világháborútól a kétpólusú világ felbomlásáig	Az első világháború jellege, jellemzői; a Párizs környéki békek. A gazdaság a társadalom és életmód új jelenségei a fejlett világban. Az USA és az 1929-33-as gazdasági válság. A nemzetiszocializmus hatalomra jutása és működési mechanizmusa. A bolsevik ideológia és a sztálini diktatúra az 1920-30-as években. A második világháború előzményei és jelentős fordulatai. A hidegháború és a kétpólusú világ jellemzői. A szocialista rendszerek bukása.
9. Magyarország története az első világháborútól a második világháborús összeomlásig	Az Osztrák-Magyar Monarchia felbomlása és következményei. A Horthy-rendszer jellege, jellemzői. A magyar külpolitika mozgásterét, alternatívái. Magyarország részvétele a világháborúban. A német megszállás, a holokauszt Magyarországon.
10. Magyarország 1945-től a rendszerváltozásig	A szovjet felszabadítás és megszállás. A határon túli magyarság sorsa. A kommunista diktatúra kiépítése és működése. Az 1956-os forradalom és szabadságharc. A Kádár-rendszer jellege, jellemzői. A rendszerváltozás.
11. A jelenkor	A közép-európai régió jellemzői, távlatai, a poszt-szovjet rendszerek problémái. Az európai integráció története. A "harmadik világ". Fogyasztói társadalom; ökológiai problémák, a fenntartható fejlődés. A globális világ kihívásai és ellentmondásai.
12. A mai magyar társadalom és életmód	Alapvető állampolgári ismeretek. Etnikumok és nemzetiségek a magyar társadalomban. A magyarországi roma társadalom. A parlamenti demokrácia működése és az önkormányzatiság. Társadalmi, gazdasági és demográfiai változások.

Idegen nyelv:

Témakörök	Követelmények
1. Kommunikatív készségek	
Beszédértés (hallott szöveg értése)	Rövidebb, hétköznapi témájú beszélgetések, interjúk lényeges információinak, alapvető kommunikációs szándékának megértése. Egy hallott szövegből az adott helyzetben szükséges kulcs- és részletinformációk megértése. Az értési célnak megfelelő stratégia alkalmazása (globális, szelektív, részletes értés).
Beszédalképesség	Kommunikációs szándék megvalósítása megadott egyszerű, hétköznapi helyzetekben és szerepekben. Egyértelmű, egyszerű és összefüggő megnyilatkozás megadott ismerő témákról.
Szövegértés (olvasott szöveg értése)	A szintnek megfelelő kommunikációs stratégiák alkalmazása. Köznyelven íródott, a mindennapi élet témáival foglalkozó, gyakori szövegfajták lényegének megértése. Egy szövegből az adott helyzetben szükséges információk megértése, vélemény, érvelés követése. Az értési célnak megfelelő olvasási stratégia alkalmazása (globális, szelektív, részletes értés).

Íráskészség	Kommunikációs szándék megvalósítása a mindennapi életben általánosan és gyakran használt szövegfajtákban. Egyértelmű, egyszerű, összefüggő szöveg alkotása megadott, hétközn témákról.
Egyéb készségek (stratégiák)	A feladatok megtervezéséhez, megoldásához, értékeléséhez szükséges készségek és technikák alkalmazása. A nyelvi nehézségek áthidalásához szükséges legalapvetőbb technikák alkalmazása.

2. Nyelvi kompetencia

A vizsgázó tudásszintjének megfelelő szövegfajtákban előforduló alapvető lexikai elemek és nyelvi szerkezetek felismerése és nyelvileg elfogadható, azaz a megértést nem akadályozó használata.
A kommunikációs szándékok megvalósításához szükséges nyelvi eszközök alkalmazása szóban és írásban.
Az írott és a beszélt nyelv funkcionális használata.

3. Témák

Személyes vonatkozások, család	a vizsgázó személye, családi élet
Ember és társadalom	a másik ember külső és belső jellemzése, ünnepek,
Környezetünk	az otthon, a lakóhely és környéke, időjárás.
Az iskola	a saját iskola bemutatása, nyelvtanulás.
A munka világa	diákmunka, pályaválasztás.
Életmód	napirend, kedvenc ételek, egészség, egészséges életmód, gasztronómia; vásárlás
Szabadidő, művelődés, szórakozás	színház, mozi, sport, zene, hobbi
Utazás, turizmus	közlekedés, utazás
Tudomány és technika	népszerű tudományok, ismeretterjesztés, a technikai eszközök szerepe mindennapi életben.
Országismeret	a célnyelv országai

Matematika:

Témakör	Követelmények
1. Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok	
Halmazelmélet	Halmazelméleti alapfogalmak Halmazműveletek, műveleti tulajdonságok A halmazfogalom és a halmazműveletek használata a matematika különböző területein (pl. számhalmazok, pont-halmazok)
Logika, logikai műveletek	A negáció, konjunkció, diszjunkció, implikáció, ekvivalencia ismerete, alkalmazása. A "minden", "van olyan" logikai kvantorok ismerete, alkalmazása.
Fogalmak, tételek, bizonyítások	Egyszerű matematikai szövegek értelmezése. A tárgyalt definíciók és tételek pontos megfogalmazása. Szükséges és elégséges feltételek helyes alkalmazása.
Kombinatorika	Egyszerű kombinatorikai feladatok megoldása
Gráfok	A gráf szemléletes fogalma, egyszerű alkalmazásai Gráfelméleti alapfogalmak
2. Számelmélet, algebra	
Számfogalom	A valós számkör, a valós számok különböző alakjai Alapműveletek, műveleti tulajdonságok ismerete, alkalmazása a valós számkörben, az adatok és az eredmény pontossága Számszisztemek, a helyi értékes írásmód
Számelmélet	Az osztó, többszörös, prímszám, összetett szám fogalma A számelmélet alaptétele, számok prímtényezőkre bontása, legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös

Algebrai kifejezések, műveletek	Egyszerű oszthatósági feladatok Műveletek egyszerű algebrai kifejezésekkel
Hatvány, gyök, logaritmus	Másod- és harmadfokú nevezetes azonosságok alkalmazása Definíciók, műveletek, azonosságok (egész kitevőjű hatványok, racionális kitevőjű hatványok) A logaritmus fogalma, a logaritmus azonosságainak alkalmazása egyszerű esetekben
Egyenletek, egyenlőtlenségek	Első- és másodfokú egyenletek és egyenlőtlenségek megoldása Az egyenletmegoldás alkalmazása szöveges feladatokban Egyszerű négyzetgyökös, algebrai törtes, abszolútértékes egyenlet A definíciókra és az azonosságok egyszerű alkalmazására épülő exponenciális, logaritmusos és trigonometrikus egyenletek Két pozitív szám számtani és mértani közepének viszonya Kétismeretlenes lineáris és másodfokú egyenletrendszerek Egyszerű egyenlőtlenség-rendszerek

3. Függvények, az analízis elemei

Függvények, grafikonjaik, függvénytranszformációk	A függvény matematikai fogalma, megadásának módjai Az alapfüggvények (lineáris, másodfokú, harmadfokú és négyzetgyök-függvények, fordított arányosság, exponenciális és logaritmusfüggvény, trigonometrikus függvények, abszolútérték-függvény) és egyszerű transzformáltjaik: $f(x) + c$, $f(x + c)$, $c \cdot f(x)$, $f(x)$
Függvények jellemzése Sorozatok	Zérushely, növekedés, fogyás, szélsőérték, periodicitás, paritás Számtani sorozat, mértani sorozat Kamatos kamat számítása

4. Geometria, koordinátagometria, trigonometria

Alapfogalmak, ponthalmazok Geometriai transzformációk	Tételek távolsága, szöge. Nevezetes ponthalmazok Egybevágósági transzformációk, egybevágó alakzatok Középpontos hasonlóság, hasonlóság, hasonló alakzatok tulajdonságai Az egybevágóságra és a hasonlóságra vonatkozó ismeretek alkalmazása egyszerű feladatokban
Síkgeometriai alakzatok Háromszögek Négyszögek Sokszögek Kör	Tételek az oldalakra, szögekre, nevezetes pontokra, vonalakra - alkalmazásuk bizonyítási és szerkesztési feladatokban Nevezetes négyszögek (trapézok, deltoidok) és tulajdonságaik Alaptulajdonságok Szabályos sokszögek A kör és részei. Kör és egyenes kölcsönös helyzete
Térbeli alakzatok Kerület-, terület-, felszín- és térfogatszámítás	Henger, kúp, gúla, hasáb, gömb, csonka gúla, csonka kúp Egyszerű síkidomok és részeik kerülete, területe Testek felszínének és térfogatának számítása Hasonló síkidomok és testek különböző mérőszámainak és a hasonlóság arányának viszonya
Vektorok	A vektor fogalma. Vektorműveletek (összegvektor, különbségvektor, skalárral való szorzás, skaláris szorzat) és tulajdonságaik. Vektor koordinátái. Vektorok alkalmazása
Trigonometria	Szögfüggvények fogalma Egyszerű összefüggések a szögfüggvények között Szinusztétel, koszinusztétel
Koordináta-geometria	Alakzatok (egyenes, kör) egyenlete és kölcsönös helyzetük

5. Valószínűségszámítás, statisztika

Leíró statisztika	Statisztikai adatok gyűjtése, rendszerezése, különböző ábrázolásai (kördiagram, oszlopdigram). Gyakoriság, relatív gyakoriság
-------------------	---

Valószínűség-számítás	<p>Átlagok: számtani közép, súlyozott közép, rendezett minta közepe (medián), leggyakoribb érték (módusz). Szórás</p> <p>Valószínűség fogalma</p> <p>A valószínűség klasszikus kiszámítási módja. Visszatevéses mintavétel</p>
-----------------------	--

Fizika:

Témakör	Követelmények
1. Mechanika	
A dinamika törvényei	<p>A testek mechanikai kölcsönhatása, az erő, az erő mérése, erők összegzése; Newton törvényeinek értelmezése.</p> <p>Az impulzus megmaradása, felismerése és alkalmazása konkrét példákra</p> <p>Az erőpár fogalma, a forgatónyomaték kiszámítása egyszerű esetekben.</p> <p>Tömegközéppont alkalmazása homogén, egyszerű alakú testek esetében.</p> <p>Testek egyensúlyi helyzetének értelmezése, egyszerű gépek.</p>
Mozgások	<p>A vonatkoztatási rendszer, pálya, út, idő, elmozdulás fogalmainak alkalmazása, a mozgás viszonylagossága.</p> <p>Az egyenes vonalú, egyenletes mozgás leírása.</p> <p>Az egyenes vonalú, egyenletesen változó mozgás leírása, a sebesség, gyorsulás alkalmazása. A szabadesés és a függőleges hajítás leírása.</p> <p>Az egyenletes körmozgás leírása, a harmonikus rezgőmozgás jellemzői.</p> <p>E mozgások dinamikai feltételének alkalmazása konkrét példákra.</p> <p>A súrlódás jelensége.</p> <p>A rezonancia jelensége, felismerése gyakorlati példákban.</p> <p>A matematikai inga és az időmérés kapcsolata.</p> <p>A frekvencia, hullámhossz, terjedési sebesség fogalmának alkalmazása.</p> <p>A longitudinális és transzverzális hullám leírása.</p> <p>A hullámjelenségek felismerése és leírása.</p> <p>A hang tulajdonságainak (hangmagasság, hangerősség, hangszín) összekapcsolása fizikai jellemzőivel. Állóhullámok felismerése.</p>
Munka és energia	<p>A munka és a teljesítmény. A hatásfok. A mozgási energia.</p> <p>Az emelési munka, a helyzeti energia.</p> <p>A munka grafikus ábrázolása. A rugalmas energia.</p> <p>A mechanikai energia megmaradása, a törvény alkalmazása.</p>
2. Hőtan, termodinamika	
Állapotjelzők, termodinamika egyensúly	<p>Az állapotjelzők ismerete, alkalmazásuk. Hőmérők és használatuk. A Kelvin-skála.</p>
Hőtágulás	<p>Avogadro-törvény, anyagmennyiség. A termikus egyensúly értelmezése.</p> <p>Szilárd testek vonalás és térfogati hőtágulásának leírása.</p> <p>Folyadékok hőtágulásának leírása. A hőtágulás gyakorlati jelentősége.</p>
Összefüggés a gázok állapotjelzői között	<p>Az ideális gáz speciális állapotváltozásainak leírása. p-V-diagramok értelmezése.</p> <p>Az egyesített gáztörvény alkalmazása egyszerűbb problémákban.</p> <p>Az állapotegyenlet ismerete.</p>
A kinetikus gázmodell	<p>A hőmozgás értelmezése.</p> <p>Az állapotjelzők kvalitatív értelmezése a modell alapján.</p>
Termikus és mechanikai kölcsönhatások	<p>A hőközlés, hőmennyiség, fajhő fogalmainak ismerete, alkalmazása.</p> <p>A belső energia értelmezése. A térfogati munka értelmezése.</p> <p>A termodinamika I. főtétele és jelentősége, egyszerű alkalmazások.</p> <p>Nyílt folyamatok ideális gázokkal: izoterm, izochor, izobár, adiabatikus folyamatok energetikai jellemzése.</p> <p>A gázok állandó nyomáson és állandó térfogaton mért fajhőjének megkülönböztetése.</p>
Halmazállapot-változások	<p>A halmazállapotok tulajdonságainak ismerete.</p>

Olvadás és fagyás. Párolgás és lecsapódás. Forrás.
 E folyamatok energetikai vizsgálata.
 A nyomás szerepének kvalitatív leírása a forrás esetében.
 A víz különleges tulajdonságainak ismerete, ezek jelentősége.
 A levegő páratartalma. A légkört érő káros hatások és következményeik.
 A termodinamika II. főtétele A II. főtétele szemléltetése mindennapi példákon. A hőerőgépek hatásfokának korlátai

3. Elektromágnesség

Elektrosztatika

Elektrosztatikai alapjelenségek értelmezése, bemutatása.
 A töltésmegmaradás törvénye. A Coulomb-törvény ismerete.
 Az elektrosztatikai mező jellemzése: térerősség, erővonalak, feszültség
 Többeltöltés fémen, alkalmazások. A kapacitás fogalma, a kondenzátorc egy-két gyakorlati alkalmazásának ismerete.

Az egyenáram

Az áramkör részei. Áram- és feszültségmérés
 Ohm törvénye. Vezetők ellenállása, fajlagos ellenállás
 Ellenállások soros és párhuzamos kapcsolása, az eredő ellenállás meghatározása egyszerű esetekben
 Az egyenáram munkája és teljesítménye. Az egyenáram hatásai, alkalmazások

Magnetosztatika

A galvánelem és az akkumulátor.
 Félvezetők tulajdonságai, alkalmazások.

Egyenáram mágneses mező

A Föld mágnessége, az iránytű használata.
 A magnetosztatikai mező jellemzése: indukcióvektor és a mágneses fluxus
 Az elektromágnes, gyakorlati alkalmazások. A Lorentz-erő.

Az elektromágneses indukció

A mozgási és a nyugalmi indukció jelenségének leírása, Lenz törvénye.
 Az önindukció jelensége az áram ki- és bekapcsolásánál.

A váltakozó áram

A váltakozó áram jellemzése, az effektív feszültség és áramerősség.
 A váltakozó áram munkája, effektív teljesítménye ohmikus fogyasztó esetében. Az elektromos energia gyakorlati alkalmazásai (generátor, motortranszformátor).

Elektromágneses hullámok

A rezgőkörben zajló folyamatok kvalitatív leírása.
 Az elektromágneses hullámok tulajdonságai (terjedési sebesség, hullámhossz, frekvencia).
 Az elektromágneses hullámok spektrumának és biológiai hatásainak ismerete. Az elektromágneses hullámok alkalmazásainak ismerete.

A fény

Fényforrások, fénynyaláb, fénysugár, a fény terjedési sebessége.
 A fény visszaverődése, a visszaverődés törvénye.
 A fénytörés, a Snellius-Descartes-törvény, a teljes visszaverődés jelenség
 Színfelbontás prizmaival, homogén és összetett színek.
 A fény hullámjelenségeinek felismerése (interferencia, polarizáció).
 Képzőművészet, valódi és látszólagos kép, nagyítás fogalmának ismerete, alkalmazása. A síktükör, a gömbtükrök és a leképezési törvény ismerete.
 Az optikai lencsék és a leképezési törvény ismerete, dioptria fogalma.
 Optikai eszközök: a nagyító, a mikroszkóp, a távcső, a szem, a szemüveg fényképezőgép működésének alapelvei.

4. Atomfizika, magfizika

Az anyag szerkezete

Az atom, molekula, ion, elem fogalma.
 Az anyag atomos természetének alátámasztása konkrét jelenségekkel.
 Az elektromosság atomos természetének értelmezése az elektrolízis alapján.

Az atom szerkezete

Az elektron töltése és tömege. Rutherford szórási kísérlete és atommodellje.

A kvantumfizika elemei	<p>Az energia kvantáltsága, Planck-formula.</p> <p>A fotoeffektus és értelmezése. A foton és energiája. A fény kettős természete. Az elektron kettős természete. A vonalas színeképek keletkezésének ismerete.</p> <p>A Bohr-modell sajátosságai, újszerűsége.</p> <p>Az elektronburok szerkezete: a fő- és mellékkvantumszám és az elektron fogalma, a Pauli-elv szerepe.</p>
Az atommagban lejátszódó jelenségek	<p>Az atommag összetétele</p> <p>Az erős kölcsönhatás, nukleonok, tömeghiány és kötési energia, tömeg-energia ekvivalencia fogalmainak használata az atommag leírásában</p> <p>A természetes radioaktív sugárzás (alfa, béta, gamma) leírása; felezési idő aktivitás</p> <p>Atommag-átalakulások leírása, izotópok, alkalmazások. Maghasadás, láncreakció, atomreaktor, atombomba. Az atomenergia jelentősége, előny hátrányai, összehasonlítás más energiafelhasználási módokkal</p> <p>Magfúzió, hidrogénbomba, a Nap energiája.</p>

5. Gravitáció, csillagászat

Gravitáció	<p>Az általános tömegvonzási törvény és jelentősége.</p> <p>A bolygók mozgásának leírása: Kepler törvényei.</p> <p>A mesterséges égitestek mozgása.</p> <p>Nehézségi erő, a súly, a súlytalanság értelmezése. A gravitációs gyorsulás mérése.</p>
A csillagászat elemeiből	<p>A Naprendszer és főbb részeinek jellemzése.</p> <p>A csillag fogalma, összehasonlítás a Nappal. A Tejútrendszer, galaxisok. Az Univerzum tágulása. Ősrobbanás-elmélet.</p> <p>A világűr megismerésének legfontosabb módszerei, eszközei.</p>

6. Fizika- és kultúrtörténeti ismeretek

Személyiségek	<p>Arkhimédész, Kopernikusz, Kepler, Galilei, Newton, Huygens, Watt, Ohm, Joule, Ampère, Faraday, Jedlik Ányos, Eötvös Loránd, J. J. Thomson, Rutherford, Curie család, Planck, Bohr, Einstein, Szilárd Leó, Teller Ede, Wigner Jenő legfontosabb eredményeinek ismerete.</p>
Elméletek, felfedezések, találmányok	<p>A geo- és heliocentrikus világkép összehasonlítása. Galilei munkásságán jelentősége: a kísérletezés szerepe. Newton munkásságának jelentősége: "égi és földi mechanika egyesítése".</p> <p>A távcső, a mikroszkóp, a gőzgép, az elektromotor, a generátor, a transzformátor, az elektron, belső égésű motor, a röntgensugárzás, a radioaktivitás, a félvezetők, az atomenergia felhasználásának felfedezése, illetve feltalálása és hatásuk - összekapcsolás a megfelelő nevekkel</p> <p>A követelményekben szereplő ismeretek alapján megállapítható eltérések klasszikus fizika és a kvantummechanika között.</p> <p>Az űrkutatás történetének legfontosabb állomásai</p>

Kémia:

1. Általános kémia

Atomok és a belőlük származtatható ionok
 Molekulák és összetett ionok, Halmazok
 A kémiai reakciók
 A kémiai reakciók jelölése
 Termokémia
 Reakció-kinetika
 Kémiai egyensúly
 Reakciótípusok
 Protonátmenettel járó reakciók

- Elektronátmenettel járó reakciók
A kémiai reakciók és az elektromos energia kölcsönhatása
- 2. Szervetlen kémia**
Az elemek és vegyületek szerkezete (az atom-, a molekula- és a halmazszerkezet kapcsolata)
Az elemek és vegyületek fizikai tulajdonságai és ezek anyagszerkezeti értelmezése
Az elemek és vegyületek kémiai sajátosságai
Az elemek és vegyületek előfordulása
Az elemek és vegyületek laboratóriumi és ipari előállításai
Az elemek és szervetlen vegyületek legfontosabb felhasználásai
Az elemek és vegyületek jelentősége
- 3. Szerves kémia**
A szerves vegyületek szerkezete és csoportosításuk
A szerves vegyületek fizikai tulajdonságai
A szerves vegyületek kémiai sajátosságai
A szerves vegyületek előfordulása
A szerves vegyületek jelentősége
A szerves vegyületek laboratóriumi és ipari előállításai
- 4. Kémiai számítások**
Általános követelmények (mértékegységek, periódusos rendszer, feladati értelmezésének képessége)
Az anyagmennyiség, az Avogadro-törvény
Oldatok, elegyek (százalékos összetételek, koncentráció, oldhatóság stb.)
A képlettel és reakcióegyenlettel kapcsolatos számítások
Termokémia, Kémiai egyensúly, pH-számítás, Elektrokémia

Biológia:

- 1. Bevezetés a biológiába** A biológia tudománya
Fizikai, kémiai alapismeretek
- 2. Egyed alatti szerveződési szint** Szervetlen és szerves alkotóelemek:
Elemek, ionok
Szervetlen molekulák
Lipidek
Szénhidrátok
Fehérjék
Nukleinsavak, nukleotidok
Az anyagcsere folyamatai:
Felépítés és lebontás kapcsolata
Felépítő folyamatok
Lebontó folyamatok
Sejtalkotók (az eukarióta sejtben)
- 3. Az egyed szerveződési szintje** Nem sejtrendszerek:
Vírusok
Önálló sejtek:
Baktériumok
Egysejtű eukarióták
Többsejtűség
Gombák elkülönülése
Többsejtű növények és állatok főbb csoportjai
Növényi és állati szövetek, szervrendszerek, testtájak
Viselkedés
- 4. Az emberi szervezet** Kültakaró, a mozgás, a táplálkozás, a légzés, az anyagszállítás
A kiválasztás, a szabályozás, az idegrendszer általános jellemzése
Az emberi magatartás biológiai- pszichológiai alapjai
Hormonrendszer, hormonális működések
Immunrendszer, immunitás

	Szaporodás és egyedfejlődés
5. Egyed feletti szerveződé szintek	Populáció Életközösségek (élőhelytípusok) Bioszféra, globális folyamatok, ökoszisztéma Környezet- és természetvédelem
6. Öröklődés, változékonyság, evolúció	Molekuláris genetika, mendeli genetika Populációgenetika és evolúciós folyamatok A bioszféra evolúciója

Földrajz:

1. Térképi ismeretek	A különböző tartalmú és fajtájú térképeken közölt információk leolvasás; az egyszerű összefüggések feltárása és alkalmazása. Helymeghatározás a térképen, távolságmérés és -számítás.
2. Kozmikus környezetünk	A Naprendszer felépítése. A Nap. A Föld mozgásai és azok következményei. A helyi és a zónaidő számításával kapcsolatos gyakorlati feladatok megoldása.
3. A geoszférák földrajza A kőzetburok	Tájékozódás a földtörténeti időegységekben, főbb eseményeikben. Égitestünk gömbhéjas szerkezete. A kőzetlemezek és mozgásuk következményei. A Föld nagyszerkezeti egységei. A belső és külső erők felszínformáló szerepe, a felszínformák. A leggyakoribb ásványok és kőzetek felismerése, gazdasági hasznosíthatóságuk.
A levegőburok	A légkör szerkezete, anyagi felépítése. Az időjárási elemek szerepe a felszínformálódásban. Az időjárási elemekkel kapcsolatos számítási feladatok megoldása.
A vízburok	A légkör szennyeződésének okai és a szennyezettség következményei. A vízburok tagolódása és a víz körforgása. Az óceánok és a tengerek földrajzi jellemzői, gazdasági jelentőségük. A felszíni és felszín alatti víztípusok, hasznosíthatóságuk lehetőségei.
A talaj	A víz és a jég felszínformáló tevékenysége. A talaj természeti és gazdasági jelentősége, a talajpusztulás és következményei.
4. A földrajzi övezetesség	A szoláris és a valós éghajlati övezetek A földrajzi övezetek, övek, területek A függőleges és a vízszintes övezetesség kapcsolata
5. Népeség- és településföldrajz	A Föld népességnövekedésének időbeli alakulása, okai, környezeti következményei Az urbanizáció és a népességmozgások vonásai és következményei Az egyes településtípusok jellemzői, kialakulásuk okai
6. A világ változó társadalmi-gazdasági képe A világgazdaság	A gazdasági fejlettség mérésére alkalmas legfontosabb mutatók A fejlettség területei különbségei A nemzetközi munkamegosztás és a világkereskedelem főbb irányai, résztvevői. A globalizáció Az integráció legfontosabb lépései az Európai Unió példáján A legfontosabb gazdasági ágazatok telepítő tényezői, azok változása
A gazdasági ágazatok	A gazdasági szerkezetváltás folyamata A mezőgazdaság termelés jellemzői Az energiagazdaság és az ipar jelentősége, átalakulási tendenciái Az infrastruktúra szerepe és kapcsolata az életminőséggel
7. A világgazdaságban különböző szerepet betöltő régiók, országcsoportok és országok	Földünk országainak csoportosítása társadalmi-gazdasági jellemzőik szerint. A világgazdasági központok és a peremterületek, eltérő és változó szerepü a világgazdaságban.

	A különböző egyedi szerepköröket betöltő országcsoportok és országok földrajzi jellemzői
8. Magyarország földrajza	Magyarország földrajzi helyzete Hazánk természeti adottságai és erőforrásai, a medencejelleg érvényesülése Népességföldrajzi folyamatok és azok következményei. Magyarország gazdaságának jellemző vonásai. Szerkezeti átrendeződése, annak okai és társadalmi-gazdasági következményei a 1990-es évektől Régiók társadalmi-gazdasági képének bemutatása
9. Európa regionális földrajza	Európa természeti és társadalmi-gazdasági képe Az egyes kontinensrészek és a tipikus tájak földrajzi jellemzői Az Európai Unió kialakulásának társadalmi-gazdasági alapjai, működésének jellemző földrajzi vonásai. Egyes területeinek és országainak hasonlóságai és különbségei A környezeti problémák területi jellemzői, a megoldásukra tett törekvése Európában
10. Az Európán kívüli földrészek földrajza	Az egyes kontinensek általános természetföldrajzi és társadalmi-gazdasági jellemzői, tipikus tájajuk Az eltérő társadalmi-gazdasági fejlettségű területek, a világgazdaságban kiemelkedő jelentőségű országcsoportok és országok Példák a társadalom természeti környezetbe való beavatkozására az egyes földrészekben
11. A globális válságproblémák földrajzi vonatkozásai	A legfőbb globális problémák és azok kialakulásának természeti, társadalmi-gazdasági okai Példák a globális környezeti gondok megoldási lehetőségeire

Testnevelés:

Témakörök	Követelmények
1. Elméleti ismeretek	
A magyar sportsikerek	A legnevesebb magyar olimpiai bajnokok sportágai és eredményei
A harmonikus testi fejlődés	
Az egészséges életmód	Tájékozottság bizonyítása az egészséges életmód kialakításához szükséges alapvető ismeretekben
Testi képességek	A kondicionális alapképességek értelmezése. Az erőfejlesztés szabályai.
Gimnasztika	A bemelegítés szerepének értelmezése
Atlétika	A tanult atlétikai futó-, ugró- és dobóversenyszámok
Torna	A női és férfi tornaszerek
Ritmikus gimnasztika	Az RG versenyszámjai
Küzdősportok, önvédelem	Küzdőjátékok felsorolása különböző életkorú tanulók részére
Úszás	Az úszásnemek fajtái. Versenyszámok
Testnevelés és sportjátékok	Egy választott sportjáték játékszabályainak értelmezése
Természetben üzhető sportok	Egy választott sportág jellegzetességeinek és legfontosabb szabályainak ismertetése (sí, kerékpár, természetjárás, evezés)
2. Gyakorlati ismeretek	
Gimnasztika	kötélmászás, 48 ütemű szabadgyakorlat bemutatása.
Atlétika	Egy választott futószám bemutatása
Futások	60 méteres síkfutás, 200 méteres síkfutás
Ugrások	Egy választott ugrószám bemutatása, magasugrás, távolugrás választott technikával
Dobások	Súlylökés
Torna	
Talajtorna	Öt különböző gyakorlatelemből összefüggő gyakorlat összeállítása és bemutatása, kötelező elemek felhasználásával
Szekerényugrás	Egy tanult támaszugrás bemutatása
Felemáskorlát	

Gerenda	Öt különböző elemből álló összefüggő gyakorlat bemutatása, kötelező elemek felhasználásával
Ritmikus gimnasztika	Egy választott kéziszerrel (labda, karika, kötél) 3 elem bemutatása
Gyűrű	Négy különböző elemből álló összefüggő gyakorlat bemutatása, kötelező elemek felhasználásával
Nyújtó	
Korlát	Négy különböző elemből álló összefüggő gyakorlat bemutatása, kötelező elemek felhasználásával
Küzdősportok, önvédelem	
Úszás	Egy választott úszásnemben 50 m úszás Egy további úszásnemben 25 méter leúszása
Testnevelés és sportjátékok	Egy sportjáték választása kötelező
Kézilabda	Kapura lövés Távolba dobás
Kosárlabda	Fektetett dobás. Büntetődobás egy vagy két kézzel.
Labdarúgás	
Röplabda	Kosárérintés és alkarérintés fej fölé folyamatosan. Nyitás választott technikával.

Latin nyelv:

Témakör

Követelmények

1. Készségek

Olvasás

Klasszikus latin szöveg helyes felolvasása, kiejtési szabályok ismerete. (humanista vagy restituált)

Verses szövegek megfelelő ritmusú felolvasása. (hexameter, disztichon)

Beszédképesség

Helyes kiejtés, ritmus és intonáció (emlékezetből való memoriter megado szerzőktől)

Szövegértés, fordítás

Írásban: bevezetéssel, esetleg kommentárral könnyített eredeti latin szöveg kifogástalan lefordítása nyomtatott szótár segítségével.

Szóban: egyszerűbb, ismert, eredeti latin szöveg segédeszköz nélküli, kifogástalan lefordítása.

2. Nyelvi eszköztár

Lexika:

Lexikai elemek és nyelvi struktúrák felismerése, képzési szabályaik.

Alaktan:

A latin leíró nyelvtan alaktana, a rendes és rendhagyó alakjainak ismerete

Mondattan:

A főszabályok ismerete, alkalmazása

3. Témák

Források

Marcus Tullius Cicero, Caius Iulius Caesar, Caius Valerius Catullus, Publius Vergilius Maro, Titus Livius, Quintus Horatius Flaccus, Publius Ovidius Naso, Cornelius Tacitus.

Kulturális ismeretek

A klasszikus antikvitáshoz kapcsolható földrajzi, történelmi, gazdasági és kultúrtörténeti ismeretek. Az antik kulturális értékek hatása korunkra.

4. Egyéb készségek

Következtetés ismeretlen nyelvi elemekre. Szótárak, segédeszközök önálló használata. Más műveltségi területekhez kapcsolódó ismeretek.

Informatika:

1. Információs társadalom

Információs rendszerek az iskolában és a gazdaságban

Közhasznú magyar információs adatbázisok

Jogi és etikai ismeretek

Információs és kommunikációs technológiák a társadalomban

Algoritmusok és programozás

2. Informatikai alapismeretek

A számítógépek felépítése, funkcionális egységei, azok főbb

hardver	jellemzői
3. Informatikai alapismeretek hardver	A számítógép üzembe helyezése A számítógépek felépítése, funkcionális egységei, azok főbb jellemzői
4. Informatikai alapismeretek szoftver	A számítógép üzembe helyezése Az operációs rendszer és főbb feladatai Az adatkezelés szoftver és hardver eszközei Állományok típusai
5. Szövegszerkesztés	Hálózatok működésének alapelvei, felhasználási területei Szövegszerkesztő program kezelése Szövegszerkesztési alapfogalmak Szövegjavítási funkciók
6. Táblázatkezelés	Táblázatok, grafikák a szövegben A táblázatkezelő használata. Táblázatok felépítése Adatok a táblázatokban Táblázatformázás Táblázatok, szövegek, diagramok Problémamegoldás táblázatkezelővel
7. Adatbázis-kezelés	Az adatbázis-kezelés alapfogalmai Adatbázis-kezelő program interaktív használata Alapvető adatbázis-kezelő műveletek
8. Információs hálózati szolgáltatások	Kommunikáció az Interneten
9. Prezentáció és grafika	Weblapkészítés Prezentáció Grafika
10. Könyvtárhasználat	Könyvtárak Információkeresés

Rajz:

Kompetenciák/Témakörök

1. Alkotás

Vizuális nyelv

Technikák

Ábrázolás, látványértelmezés

Formaértelmezés

Térértelmezés

Követelmények

A vizuális nyelv elemeinek és eszközeinek (pont, vonal, sík- és térforma, tónus, szín) adott célnak megfelelő használata.

Adott célnak megfelelő kompozíció létrehozása.

Kontrasztokkal történő kiemelés használata és értelmező ábrázolása.

Színharmóniák, szíkontrasztok használata.

A vizuális nyelv eszközeinek használata különböző kontextusban.

Az adott technika adekvát használata.

Jártasság a szabadkézi rajzban - ceruzával, tollal.

Jártasság a műszaki jellegű rajzban - ceruzával, szerkesztőeszközökkel

Jártasság egyes festőtechnikákban - akvarellal vagy temperával.

Jártasság a kollázstechnikában.

Jártasság egy kézi sokszorosító eljárásban (*pl. papírnyomat*).

Jártasság egy további szabadon választott technika alkalmazásában (*pl. mintázás, vegyes technikák, fotó, videó, számítógép, kézműves technikák*).

Jártasság a sablonnal történő feliratkészítésben.

Ábrázoló jellegű rajz készítése során a látvány főbb arányainak, formájának megfigyelése és helyes visszaadása.

Egyszerű tárgyak formakapcsolatait bemutató rajz készítése (*pl. szabásrajz, szerkezeti vázlat*).

Téri helyzetek értelmezhető ábrázolása.

Színértelmezés	Látvány alapján, az ábrázolás során a nézőpont következetes megtartása. Beállítás alapján a térmélység megjelenítése. A választott térábrázolási rendszer következetes alkalmazása szabadkézi rajzban.
Megjelenítés, közlés, kifejezés, alkotás	Látvány vagy ábra alapján a térábrázolási konvenciók (vetületi ábrázolás, axonometrikus ábrázolás, két iránypontos perspektivikus ábrázolás) következetes alkalmazása szabadkézi rajzban. Beállítás alapján szín és fényviszonyok helyes visszaadása. Kompozíció létrehozása megadott szempontok alapján. Érzelmek, lelkiállapotok vizuális kifejezése.
Kompozíció	Folyamat, történet bemutatása értelmezhető képsorozatokban (<i>pl. folyamatabra, képes forgatókönyv</i>).
Érzelmek	Kép- és szövegszerkesztés hagyományos technikával.
Folyamat, mozgás, idő	Adott tartalomnak megfelelő betűtípus és kompozíció kiválasztása.
Kép- és szöveg	Vizuális jelek, szimbólumok következetes használata.
Vizuális információ	Nem vizuális természetű információk értelmező képi megjelenítése (<i>pl. grafikkal, diagrammal</i>).
Tárgyak és környezet	Szinkódok következetes alkalmazása a magyarázó-közlő ábrázolásban. Egyszerű csomagolás tervezése adott funkcióra. Egyszerű terek átalakításának, berendezésének megtervezése.
2. Befogadás	
A megjelenítés sajátosságai	A vizuális közlés, kifejezés legfontosabb eszközeinek (pont, vonal, síl és térforma, felület, tónus, szín, szerkezet/kompozíció, képi motívumok, kontrasztok, térábrázolási rendszerek, anyagok, technikák) szerepének ismerete, használata az elemzés során.
Vizuális nyelv	
Térábrázolási módok	A legjellegzetesebb térábrázolási konvenciók felismerése és lényegén ismerete.
Vizuális minőségek	Vizuális minőségek differenciált megkülönböztetése.
Látványértelmezés	A látványértelmezésben szerepet játszó tényezők ismerete és alkalmazása az elemzés során.
Kontraszt, harmónia	Színharmóniák, szíkontrasztok felismerése.
Kontextus	A vizuális közlés, kifejezés jelentését meghatározó összefüggések - kontextus - felismerése és használata az értelmezés, elemzés során.
Technikák	A vizuális közlés, kifejezés legfontosabb technikáinak felismerése.
Vizuális kommunikáció	A köznapi és művészi vizuális közlésekben előforduló legfontosabb jelek, jelképek, motívumok értelmezése.
Vizuális információ	A köznapi közlésekben előforduló vizuális információk értelmezése (<i>pl. műszaki rajz, folyamatábra</i>).
Tömegkommunikáció	A tömegkommunikáció legfontosabb eszközeinek, formáinak ismerete és megkülönböztetése.
Fotó, mozgókép	Fotó elemzése. A fotó legfontosabb műtípusainak ismerete. Álló- és mozgóképi reklámanyag képi hatásának elemzése.
Tárgy- és környezetkultúra	A tárgyról leolvasható információk ismerete.
Forma és funkció	Különböző korokból és kultúrákból származó tárgyak és objektumok (<i>pl. épület, építmény</i>) forma- és funkcióelemzése. Tárgyak, épületek stílusjegyek alapján történő csoportosítása.
Tervező folyamat	A tervező, alkotó folyamat lépéseinek ismerete.
Népművészet	A tárgyi néprajz és népművészet fogalmának ismerete. Egy választott néprajzi tájegység életmódjának, tárgykultúrájának ismerete.
Kifejezés és képzőművészet	A művészeti ágak (képzőművészet, építészet, alkalmazott művészetek) legfontosabb jellemzőinek ismerete.
Művészeti ágak	A képzőművészet kétdimenziós (<i>pl. festészet, fotó</i>) és háromdimenziós (<i>pl. szobrászat, installáció</i>), valamint időbeli kifejezéssel bíró (<i>pl.</i>
Műfajok	
Művészettörténeti korszakok	

irányzatok	<i>happening, multimédia</i>) műfajainak ismerete.
Stílusjegyek	A művészeti ágak történetének, nagy korszakainak, irányzatainak ismerete (őskor, ókor, középkor, reneszánsz, barokk, klasszicizmus, romantika, realizmus, a századforduló és századelő izmusai, a XX. század második felének irányzatai és legalább egy Európán kívüli kultúra).
Alkotások és alkotók	Adott művek besorolása vagy csoportosítása stílusjegyeik alapján.
Műelemző módszerek	A legjelentősebb alkotók ismerete és alkotásaik felismerése és stílusmeghatározása.
Mű és környezete	A különböző művészeti ágak kiemelkedő alkotásainak elemzése a megfelelő műelemző módszerek alkalmazásával.
	A mű létrehozását meghatározó összefüggések ismerete.

Ének-zene:

- 1.Éneklés és zenetörténet:** Népzene, műzene
Középkor, reneszánsz, barokk, bécsi klasszika, romantika
Századforduló, XX. századi és kortárs zene
- 2.Zenefelismerés:** Népzene, reneszánsz, barokk, bécsi klasszika, romantika
Századforduló, XX. századi és kortárs zene
- 3. Dallamátírás**

2.9 Az iskolai beszámoltatás, a számonkérés követelményei és formái

2.9.1 A tanulók írásbeli beszámoltatásának rendje

Az iskolában íratott bármely típusú dolgot két héten belül ki kell javítani, a kijavított dolgot a tanulóknak be kell mutatni. A házi rend további korlátozásokat írhat elő a témazáró és a számonkérő dolgozatok bejelentése és megíratása tárgykorában, így korlátozásokat állíthat föl az egy napon írátható témazáró és számonkérő dolgozatok számát illetően.

Az iskolai dolgozatok formái az alábbiak:

- **röpdolgozat** az adott óra vagy maximálisan az utolsó három óra tananyagából,
  - érintheti az osztály egyes tanulóit vagy egészét,
  - a röpdolgozat előzetes bejelentése nem kötelező,
  - a röpdolgozatra a tanuló az SzMSz-nek megfelelően egy osztályzatot kap,
- **számonkérő dolgozat** háromnál több óra anyagából,
  - érintheti az osztály egyes tanulóit vagy egészét,
  - a számonkérő dolgozat előzetes bejelentése legalább két nappal korábban kell, hogy megtörténjen,
  - a számonkérő dolgotra a tanuló az SzMSz-nek megfelelően egyetlen osztályzatot kap,
- **témazáró dolgozat** egy vagy több átfogó témakör anyagából
  - jellemzően az osztály egészét érinti,

- a témazáró dolgozat előzetes bejelentése a dolgozat íratását megelőzően legalább egy héttel korábban kell, hogy megtörténjen,
- a témazáró dolgozatra a tanuló az SzMSz-nek megfelelően egy osztályzatot kap, amelyet „td” jelöléssel jegyez be a szaktanár a digitális naplóba.

A tanulók írásbeli beszámoltatása jellemző formája a középiskolai oktatásnak, de iskolánkban *kiemelt hangsúlyt kívánunk helyezni diákjaink rendszeres szóbeli feleltetésére is*, mert diákjaink szóbeli megnyilvánulásának, kommunikációjának szintje jelenleg elmarad a kívánatostól.

2.9.2 A tanulók értékelése

A tanulók formatív értékelése a szaktanárok és a nevelőtestület feladata. A szaktanárok rendszeresen mérik a tanulók teljesítményét, és osztályzatokkal értékelik azt. Általánosan elvárható, hogy *a tanuló rendelkezzen egy félévben a heti óraszám + 1 osztályzattal*.

A rendszeres osztályozás egyik feladata a tanulási hibák és hiányosságok feltárása, amely lehetővé teszi a javítást és pótlást. A másik fontos célja a tanuló, a tantestület és szülő tájékoztatása az elért eredményekről. Összességében a formatív értékeléssel az iskola a nevelés folyamatát kívánja szabályozni.

A pedagógiai értékeléshez szükséges adatokat különböző módszerek segítségével gyűjtjük össze, például *feleltetéssel, megfigyeléssel, feladatlapos felméréssel*. Az írásbeli feladatok kapcsolódnak az adott tananyaghoz. Egy-egy fejezet lezárását rendszerint *írásbeli számonkérés követi*. A tanulónak joga van a megírt, és két héten belül kijavított dolgozatát megtekinteni. Az iskola pedagógusai lehetőséget adnak, hogy az adott érdemjegyről tájékoztatást kérjen a tanuló.

A lezáró-minősítő értékelést a tanulási folyamat nevezetes szakaszainak befejezésekor alkalmazzuk (tanítási témák vége, szemeszterek vége). A minősítő értékelés során **globális képet adunk a tanulóról**; arról, hogy egy-egy tanulási periódus végén milyen mértékben tett eleget a neveltségi és tanulmányi követelményeknek. Legjelesebb szummatív értékelési aktusok a következők:

- az évközi osztályozás,
- a félévi értesítő,
- az év végi bizonyítvány,
- az érettségi vizsga.

A minősítő értékelés sajátos eszközét jelenti kialakult gyakorlatunk és nevelési elveink szerint **az osztályfőnök dicsérő-elmarasztaló rendszere**. Ennek az értékelési rendszernek az elemeit az intézmény szervezeti és működési szabályzata tartalmazza. Ugyanakkor fontos kiemelni, hogy bizonyos esetektől eltekintve (hiányzások szankcionálása, versenyek jutalmazása) a konkrét intézkedéskor **döntő szerepe van az osztályfőnök pedagógiai koncepciójának, pedagógia elveinek, következetességének, személyiségének**.

A jutalmazások és elmarasztalások iránt támasztott követelményeink:

- megfontoltan, de a szükséges esetekben késedelem nélkül alkalmazzuk azokat,
- mindig személyre szabottak legyenek,
- szigorúan következetesek legyenek,
- vegyék figyelembe az általa kiváltható hatásokat,
- a fentiek szerint a várhatóan leghatékonyabb eszközt alkalmazzuk.

A szóbeli feleleteket mint a beszámoltatás alapvető módját rendszeresen alkalmazzuk. A szóbeli feleletekre elsősorban egy-egy tanítási órára történő tanulói felkészülés mértékének és hatékonyságának ellenőrzésére alkalmazzuk, de lehetőség van a néhány órával korábban tanult tananyag szóbeli számonkérésére is. Szóbeli számonkérési forma alkalmazható egy-egy fejezet összefoglalása, áttekintése alkalmával akkor, ha házi feladatként a nagyobb egység átismétlését kapták feladatul a tanulók. Nem feleltethető szóban a tanuló egy-egy nagyobb fejezet teljes anyagából a témakör összefoglalása, áttekintése, a fejezet átismétlésével történő tanulói felkészülés biztosítása nélkül. A szóbeli feleletek osztályozásakor a digitális naplóba a felelet (f) jelölést írjuk a szülő és a diák tájékoztatása érdekében.

Gyakorlati beszámoltatásra kerül sor a testnevelés, a rajz és műalkotások elemzése és a művészetek tantárgyak esetében. A gyakorlati beszámoltatás a tanuló által az iskolai oktatás és az otthoni felkészülés alatt megszerzett gyakorlati feladatok teljesítési szintjének értékelését, a tanuló osztályozását célozza. A gyakorlati beszámoltatáskor a digitális naplóba a gyakorlat (gy) jelölést jegyezzük be.

2.9.3 Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

A tanuló magasabb évfolyamra lép, ha az évfolyam követelményeit minden tantárgyból – legalább elégséges osztályzattal – a szorgalmi időszakban rendszeren, osztályozó vizsgán vagy különbözeti vizsgán teljesítette. *Nem léphet tovább az a tanuló, aki valamelyik tantárgy követelményrendszerét – neki felróható vagy fel nem róható okokból – nem teljesítette.*

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az adott osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi jegyek alapján a tanuló javára módosítja.

2.10 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk mindkét idegen nyelvet, az informatikát, a specifikációs osztályokban a történelem, matematika és informatika specifikációs tárgyakat, a kötelezően és szabadon választott tárgyakat. Célunk ezzel az, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő és energia jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és az emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítésre. Csoportbontásban tanulják továbbá diákjaink a 11-12. (12-13.) évfolyamokon a választott fakultációs tárgyakat.

A választható foglalkozásokra vonatkozó igények előzetes felmérése után meghirdetjük a foglalkozásokat. **A csoport indításához szükséges minimális létszám 10 fő.**

2.11 A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának mérése iskolánkban kétféle módon történik:

- az **iskolaorvosi vizsgálatok** jogszabályokban meghatározott módszereivel
- **a testnevelési órákon** az alábbiakban ismertetett módon.

A testnevelés helyi tanterveiben szerepeltetjük a tanulók fizikai állapotának évente legalább egyszer történő mérésének kötelezettségét. A mérést évi gyakorisággal végezzük el a testnevelési órákon a **Hungarofit** rendszer alkalmazásával, amelynek kidolgozása **Dr. Mérei Ildikó** nevéhez fűződik. A tanulók általános fizikai teherbíró-képességének értékeléséhez és minősítéséhez használt „Hungarofit” (fizikai fittség mérése) alapmérései az alábbiak:

- Aerob vagy alap-állóképesség mérése: 2000 m-es síkfutással.
- Izomerő mérése és dinamikus ugróerő mérése helyből távolugrással páros lábbal.
- Dinamikus dobóerő mérése: kétkezes labdadobás hátra fej fölött, tömött labdával.
- Kar-, törzs-, és lábizmok együttes dinamikus erejének mérése: egykezes labda-lökés helyből az ügyesebb kézzel, tömött labdával.
- Dinamikus erő-állóképesség mérése: vállövi- és karizmok erő-állóképességének mérése: mellőfekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás folyamatosan kifáradásig.
- Csípőhajlító és a hasizom erő-állóképességének mérése: hanyattfekvésből felülés térdérintéssel, folyamatosan.
- A hátizmok erő-állóképességének mérése: hason fekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan, kifáradásig.

A korosztálynak megfelelő követelményeket a tornaterem folyosóján kifüggesztjük, hogy azt a tanulók bármikor megtekinthessék. **A felmérések a tanulók állapotának rögzítését célozzák, ezért azokra a diákok osztályzatot nem kaphatnak.** A felmérést követő időszakban értékelhető azonban osztályzattal a tanulók mért eredményekhez képest felmutatott fejlődésének mértéke. A felmérések eredményeit a testnevelő tanárok kötelesek vezetni úgy, hogy az egyes osztályokban tanuló diákok fizikai állapotának követéséhez szükséges adatok évről évre követhetőek legyenek. Az adatbázis rendszeres vezetésének ellenőrzése a testnevelési munkaközösség vezetőjének feladatkörébe tartozik. **A tanulók fizikai**

állapotának, edzettségének mérését minden tanév március és április hónapjában bonyolítjuk le.

2.12 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

Az egészséges életmódra nevelés keretében kívánjuk fejleszteni – elsősorban osztályfőnöki órákon, másrészt a szociálisan hátrányos helyzetű diákokkal való egyéni foglalkozás alkalmával – az alábbi képességeket és készségeket:

- érzelmek alkotó kezelése,
- a stressz kezelés,
- az önismeret, önbecsülés megerősítése,
- a célok megfogalmazása és kivitelezése,
- a konfliktuskezelés,
- a problémamegoldás, a döntéshozás,
- a kortárs csoport nyomásának kezelése,
- a segítségkérés és segítségnyújtás módjának megismerése,
- az elutasítási készségek fejlesztése.

Az elkövetkező időszakban szeretnénk a drogmegelőzési tevékenységünket hosszabb távon előre megszervezni és még szakszerűbben végezni. Ehhez alapvetően szükséges, hogy több kollégánk ilyen irányú továbbképzésben részesüljön. Alapvető feladatunknak tekintjük a legális és illegális szerek fogyasztásának visszaszorítását. Ennek érdekében megismertetjük a tanulókat e szerek fogyasztásának következményeivel, valamint rendszeres tájékoztatást nyújtunk a szülők számára is. Kialakított drogstratégiánkat szisztematikusan fejlesztjük, elkerüljük a drogfogyasztás mint társadalmi probléma kampányszerű kezelésének veszélyeit.

Az egészségfejlesztési tevékenységünk célja az egészséggel kapcsolatos egyéni és közösségi érzékenység fokozása, az egészséges életstílusok elterjesztése és olyan környezeti körülmények kialakítása, melyek elősegítik az egészség feltételeinek létrejöttét.

Az egészségkultúra összetevői, amelyre nevelő munkánkban kiemelt figyelmet fordítunk:

- az egészséges táplálkozás,
- a rendszeres testmozgás,
- a higiénés magatartás,
- tartózkodás az egészségkárosító anyagok szervezetbe juttatásától.

A helyes táplálkozás ismérvei a rendszeresség, az ebéd megfelelő minősége, a zöldség és gyümölcsfogyasztás, valamint a megfelelő étkezési körülmények. Az elméleti ismereteket tanulóink elsajátítják a 11. évfolyam biológia óráin, összekötve a táplálkozási zavarokról tartott védőnői órával. Iskolai konyhánk dolgozói sokat tesznek a megfelelő minőségű (rostokban, vitaminokban és fehérjékben gazdag) ebédrel, a rendszeres zöldség- és gyümölcsfogyasztás biztosításával a feladat megvalósításához. Az iskola vezetése a megfelelő étkezési körülmények, az ebédlő igényes kialakítását és működését biztosítja.

A rendszeres testmozgás az egészséges embereknek is elengedhetetlenül fontos, elsősorban kedvező élettani hatásai miatt, de egyéb előnyökkel is jár: megfelelő erőnlét, mentális kiegyensúlyozottság, fittség, de nem utolsósorban kiváló szórakozás és hasznos időtöltés is. Ezeket az elveket tantestületünk magáénak vallja, és a napi rendszeres testmozgást igyekszik biztosítani diákjaink számára. Diákjainknak lehetősége van a sportpályánk használatára, pl. floorball, tenisz vagy egyéb sportok gyakorlására, a testnevelő kollégákkal egyeztetve. Ezeken kívül a természetjáró csoportunk vezetője havi-kéthetes gyakorisággal szervez túrákat és kirándulásokat, kihasználva a kötetlen tevékenység közösségformáló hatásait is. Az iskolában a diákok szabadon használhatnak ping-pong asztalokat, csocsóasztalt, időnként versenyeket szerveznek kollégáink, oratóriumok keretében.

A higiénias magatartás fogalma nagyon széleskörű. Az iskolai egészségfejlesztésben a legfontosabbnak tartott területei a személyi-, környezet-, szexuál- és mentálhigiénia. A személyi higiénia területét a biológia tantárgy oktatása során többször említjük, a tanulók ismereteit fokozatosan bővítve. Ilyenkor gyakran a védőnő is órákat tart, pl. élősködők vagy tetoválások és piercingek témájában. A rendszeres kézmosás feltételeinek biztosításáért a takarítószemélyzet felelős, folyékony szappanok, WC papír, automata kézszáritó minden diákunk számára elérhető. A tevékenység megelőző jellegében szerepet játszik az évenkénti iskolafogászati szűrés is. A környezethigiénia része a fent említett higiéniai eszközök hozzáférhetővé tétele az iskolában a diákok számára, az iskola padlózatának rendszeres tisztítása és fertőtlenítése, valamint a szennyfogó szőnyegek használata. Iskolánkban ennek felelősei a takarító személyzet tagjai, valamint a portások; munkájukat nagyban megkönnyíti a takarítógép használata. A szexuálhigiénia és mentálhigiénia témájával a diákok osztályfőnöki órákon az ifjúsági védőnő segítségével önismereti foglalkozások formájában találkozhatnak, hittan és etika órákon az emberi érzelmekről esik szó, biológia órák keretében pedig elméleti áttekintést kapnak a nemi működésről, születésszabályozásról, betegségekről. Az ide vonatkozó ismeretek, érzelmi beállítódások nagyon átgondoltak, az órák tartói folyamatos kapcsolatot tartanak az egyházi vezetőkkel. Természetesen az ismeretek bővítése folyamatos, minden évfolyamon foglalkozunk a témával.

Az egészségkultúra lényeges eleme a tartózkodás az egészségkárosító anyagok szervezetbe juttatásától. A véletlenszerű mérgezéseket az iskolában kizárja a konyhai dolgozók pontos és jól átgondolt, a szabályoknak mindenben megfelelő működése, valamint a vegyszert is tartalmazó szertárak zárhatósága, és a személyi felelősök rendszere. Az egészségkárosító anyagok tudatos használatának megelőzése már komolyabb feladat. Az alkoholfogyasztás egészségnevelési vonatkozásának ellentmondásos jelensége a társadalmi gyakorlat és az iskolai élet különbözősége. Kiemelt figyelmet fordítunk a napjainkban könnyen és olcsón elérhető szintetikus drogok veszélyességének és kiszámíthatatlanságának megtanítására, valamint arra, hogy diákjaink képesek legyenek felismerni a drogok hatása alatt álló embert, valamint megtenni a legszükségesebb és a legsürgetőbb teendőket az adott helyzet kezelésére.

A megelőző órákat természetesen megtartjuk, mind osztályfőnöki, mind biológiaórán, és a tantestület pedig pozitív mintát ad a kérdésben, amely rendkívül fontos eleme egészségnevelési elveinknek.

A környezeti nevelés pedagógiai célkitűzései az alábbiak:

- szemléletformálás és ezzel együtt a környezettudatos gondolkodás kialakítása
- ismeretközvetítés és ezzel együtt az aktív állampolgárrá nevelés
- helyi környezeti problémák megismertetése, megoldása, illetve a helyi környezeti értékek megismertetése és az aktív megóvás
- fenntartható fejlődés előmozdítása

A környezeti nevelés tartalma és tanulási módszerei között hangsúlyos a jövővel való foglalkozás (lokális és globális jövő – személyi jövőkép). Ennek érdekében a mentálhigiénés szakemberünk önismereti órákat tart, a biológia tantárgy keretein belül 12. évfolyamon sor kerül az ökológiai alapfogalmak és rendszerek megismertetésére, valamint hittan és etika órákon fontos kérdéskört – „én és a többiek”, „én és a közösségem”, „én és az egyház” – járnak körbe tanulóink.

Környezeti nevelésünk szempontjai az alábbiak:

- Legyen az egész életen át tartó
Intézményes és nem-intézményes formában egyaránt fontos-a tanórai tevékenységen kívül a természetjáró szakosztály kirándulásaikor is mindig megjelennek a helyi környezeti problémák.
- Legyen interdiszciplináris (tudomány- és tantárgyközi megközelítés)- nemcsak földrajz és biológia órán téma a környezeti nevelés, hanem idegen nyelvi
- Legyen egyszerre „lokális” és „globális”
- Legyen egyszerre „aktuális” és „jövő orientált”
- Legyen rendszerszemléletű
Neveljen együttműködésre- a teljes iskolai munkán végigvonul a kooperációra nevelés. Tánc és dráma kurzusokon az osztály csoportokra bontva dolgozik, többször dolgoznak projektben egy-egy tanórai feladat megoldásakor, valamint kollégáink használják a kooperatív technikákat a tanórai foglalkozások szervezésekor.
- Neveljen problémamegoldásra- fontos értéknek tekinti tantestületünk. Fejlesztésére szakköri rendszert működtetünk, így a tehetséges tanulók jobban elmélyülhetnek az adott szakterület problémáiban, a lemaradó tanulók pedig segítséget kaphatnak a felzárkózáshoz akár társaiktól is.
- Neveljen új értékrendszerre – sokszor kell tudatosítanunk: „az egészség érték”, „fontos a tiszta levegő, talaj, ivóvíz”, „az emberi értékek védelme”- tulajdonképpen ez a teljes nevelési munkánk célja.
Legyen multikulturális – nemzetközi kapcsolataink fejlesztésével, idegen nyelvi tantárgyi versenyekkel, és az idegen nyelvek magas szintű közvetítésével, valamint a sérülteket befogadó attitűdünkkel ezen dolgozunk.

2.13 A tanuló jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanulók magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek a következők.

2.13.1 A magatartás értékelésének elvei

A magatartás osztályzásakor elsődlegesen tekintettel vagyunk a tanuló személyiségére, a magatartását befolyásoló körülményekre.

- **Példás** a tanuló magatartása akkor, ha munkájával, jó kezdeményezéseivel hozzájárul a közösség előre haladásához. Magatartásával, kulturált viselkedésével jó példát mutat.
- **Jó** a tanuló magatartása akkor, ha a rábízott feladatokat kifogástalanul látja el, ő maga azonban felkérés nélkül nem vállal feladatokat. Iskolai viselkedése általában kifogástalan.
- **Változó** a tanuló magatartása akkor, ha a házirendben leírtakat nem mindig tartja be, magatartásával zavarja az órákat.
- **Rossz** a tanuló magatartása akkor, ha fegyelmezetlenségével rossz példát mutat a társainak. Többször kapott osztályfőnöki intőt, megrovást, igazgatói megrovást.

További szempontok a magatartás értékeléséhez:

- A követelményeket nem teljesítő tanuló ne legyen példás magatartású!
- Minél többször éljünk a tanuló megdicséresének vagy figyelmeztetésének a lehetőségével!
- Ha a tanulónak jutalmazó és fegyelmező bejegyzései is vannak, magatartás érdemjegyét feltétlenül mérlegeljük a konferencián!

2.13.2 A szorgalomjegyek megállapításának elvei

- **Példás** annak tanulónak a szorgalma, akinek a tanítási órákra való felkészültsége képességeihez képest kifogástalan, továbbá a tanórákon aktív.
- **Jó** annak a tanulónak a szorgalma, aki iskolai munkáját teljesíti, vállalt feladatait elvégzi.
- **Változó** annak a tanulónak a szorgalma, aki a munkájában csak időnként tanúsít törekvést, kötelességét csak ismételt figyelmeztetés után teljesíti.
- **Hanyag** annak a tanulónak a szorgalma, aki képességeihez mérten keveset tesz a tanulmányi fejlődése érdekében. Kötelességét gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan.

2.14 Projektoktatás

A korábbi pedagógiai programok jól bevált, az iskola hagyományrendszerébe beépült tevékenységi formák alapján a pedagógiai program végrehajtása során sajátos pedagógiai módszereket is alkalmaz. A projektoktatás során a témaegységek feldolgozása, a feladat

megoldása a tanulók érdeklődésére, a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére, együttműködésére épül. ***Komplex projektoktatási formában végezzük a 9-10. évfolyamos dráma és tánc, valamint felerészben projektoktatási formában a 11-12. évfolyamos művészetek tantárgy oktatását.***

2.14.1 Dráma és tánc projektoktatás

A dráma és tánc heti félórás tantárgy a 9-10. évfolyamon, amelynek keretében teljesítjük a dráma és tánc kerettantervében foglaltakat. A tantárgyat komplex projektoktatási formában szervezzük úgy, hogy a 9. és 10. évfolyamon 3-3 napos összefüggő projektet szervezünk az egész évfolyam részére, amelyeknek utolsó napjain a kis létszámú csoportok egy-egy összefüggő drámai vagy zenés produkciót adnak elő a színpadon. Mindkét projekt óraszámja 3 x 6 óra, azaz 18 óra, az éves óraszám 18+18=36 óra.

Az első projekt alkalmával a tanulók közösen megismert irodalmi, zenei alkotást, mesét, hétköznapi élethelyzetet, filmtörténetet, más műveltségterületről vett történetet dolgozhatnak fel a dráma eszköztárával. A második projekt alkalmával a tanulók közösen megismert zenés darabot (musical, zenés film) dolgozhatnak fel a dráma eszköztárával. Feladatuk a forgatókönyv megírása, a történet színpadra vitele, az ének, a tánc, a jelmez, díszlet és a smink megtervezése és elkészítése, illetve megjelenítése. A tanárok különösen a mozgás kidolgozásában és az artikulált beszéd begyakoroltatásában segítenek. A pedagógusok különösen a szerkezeti arányokra, az összhatás érvényesítésére figyeljenek.

Mindkét projekt alkalmával csoportonként egy-egy vitatémát kell feldolgozniuk. A "mintha-helyzetekben" különböző korú, foglalkozású személy helyébe kell képzelniük magukat, s annak nézőpontjából kijelenteni, érvelni, megvédeni saját álláspontjukat. Improvizáció a tanár által megadott témára (irodalmi alkotás, hétköznapi élethelyzet megjelenítése). A tanulók által közösen kidolgozott történetváz alapján, a megismert drámai konvenciók összefűzésével, a színházi stílusok elemeinek alkalmazásával. Csoportos foglalkozás keretében, rövid felkészülési idővel jelmez és smink nélkül, csak mozgással némajáték formájában.

Követelmények: Az összetett drámai konvenciók alkalmazása a csoportos improvizációkban. A legfontosabb színházi műfajok és stílusok ismerete, felismerése. A kommunikációs kompetenciák tudatos használata. Az értékelés szóban és érdemjegyben történik. Az értékelendő területek: a vita, az előadás, az ahhoz kapcsolódó díszletek, jelmez, forgatókönyv, koreográfia és az előadásra készítendő meghívó és plakát.

2.14.2 Művészetek projektoktatás

A 11-12. (12-13.) évfolyamon heti 2-2 órás (11. évfolyamon évi 76 órás, 12. évfolyamon évi 64 órás keretben teljesítjük a művészetek tantárgy kerettantervi követelményeit. Mindkét évfolyamon heti legalább 1-1 órát projektoktatási formában szervezünk meg az alábbi témafelosztással.

11. évfolyamon:

Tevékenység neve	Területe	Tevékenység	Óraszám
Honismereti projekt	Vizuális kultúra	Környezeti tanulmány	8
Színházi művészeti projekt	Dráma és tánc	Színházlátogatás, értékelés	32
Helyismereti projekt	Vizuális kultúra	Helytörténeti kutatás	12
Tantermi óra	Minden terület	Elméleti ismeretek, előkészítés	24
Összes projektóra és tantermi óra száma			76 óra

12. évfolyamon:

Tevékenység neve	Területe	Tevékenység	Óraszám
Honismereti projekt	Vizuális kultúra	Művészeti tanulmány	8
Múzeumi projekt	Vizuális kultúra	Művészettörténet	10
Mozgóképfilm projekt	Médiaismeret	Médiaanyag készítés, értékelés	18
Tantermi óra	Minden terület	Elméleti ismeretek, előkészítés	28
Összes projektóra és tantermi óra száma			64 óra

A 11. és a 12. évfolyamon egy-egy egész napos önálló honismereti projektoktatást szervezünk diákjaink számára, amelyen egyszerre egyetlen osztály vesz részt. A művészetek honismereti projektet azokon a környező településeken szervezzük meg, amelyek komoly népi, népművészeti, iparművészeti hagyományokat képviselnek (Sajógalgóc, Gömörszőlős, Dédestapolcsány, Tardona, Mályinka és más környező települések). A projektek időtartama egy-egy napon 8-10 óra, amelyet az utazás időtartama befolyásol. A teljesített időtartamba az utazás ideje nem számítható be. A projektnapokon diákjaink megismerkednek az adott település építészeti, népművészeti, településtörténeti értékeivel ismerkednek meg a diákok szervezett vezetés formájában, majd a napot a településhez kapcsolódó művészeti alkotás, környezettanulmány elkészítésével töltik. Az elkészült alkotást a nap végén fényképen kell rögzíteni, a projektet követő munkanapon pedig le kell adni a projektvezető pedagógusnak.

A 11-12. évfolyamon szervezünk további egynapos múzeumi-helyismereti projektfoglalkozást, amelyben a 12. évfolyamon egy művészettörténeti kirándulás során budapesti vagy más városban lévő képzőművészeti kiállítás, múzeumlátogatás a program, míg a 11. évfolyamon egy helytörténeti, kultúrtörténeti, építészeti, várostörténeti motívum teljes körű megismerése, kutatása, történetének feltárása, vagy kismesterségek gyakorlati foglalkozás keretén történő megismerése szerepel a programban. E foglalkozások időkerete 10-10 óra lehet.

A színházi művészeti projektben 11. osztályos tanulóink négy színházi előadást tekintenek meg. Minden előadást legalább 2-2 óra felkészülési munka, tájékoztató tevékenység, előkészítő fázis előz meg, majd 2-2 óra értékelő tevékenység zár. Színházi előadásokként 3-3 órában határozzuk meg a konkrét előadás megtekintésével eltöltendő időt, és 6-7 órában az egész előadás előkészítési, megtekintési és értékelési, valamint lezárási folyamatát. A négy előadásra így 28-32 óra projektidő ráfordítása szükséges.

2.15 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

A tanítási órákon jellemzően rendszeres otthoni szóbeli feladatot határozunk meg, amelyet a tanítási órát tartó pedagógusaink egyértelműen közölnek. A szóbeli felkészülés céljából meghatározott feladatokat a következő tanítási órákon szóbeli, esetenként írásbeli számonkérési formában, illetőleg frontális számonkéréssel ellenőrizzük. ***A szóbeli feladatok mellett a legtöbb tantárgyból rendszeresen írásbeli házi feladatokat határozunk meg,*** amelyet tanulóinknak általában a következő tanítási órára kell elkészíteniük. Az írásbeli feladatok speciális csoportját alkotják egyes tantárgyak olyan feladatai, amelyek hosszabb előkészületeket igényelhetnek, pl. olvasónapló írása, fél oldalt meghaladó idegen nyelvi fordítási feladat, alkotómunkát igénylő művészeti alkotás elkészítése. Ezekre a tevékenységi formákra általában több időt biztosítunk, mint két tanítási óra között eltelt időtartam. ***A hétvégi időszakra is jelölünk ki írásbeli és szóbeli házi feladatot, de ennek mértéke, terjedelme nem haladhatja meg a hétköznapiakon is szokásos mértéket.***

A szóbeli és írásbeli házi feladatok meghatározásakor a következő elveket követjük:

- egy-egy tantárgyból jellemzően annyi szóbeli és írásbeli házi feladatot jelölünk ki, amennyi – átlagos diákjaink képességét és munkabírását, koncentráció képességét figyelembe véve – nem haladja meg a 30 perces munkaidő-igényt
- a hosszabb idő-ráfordítást igénylő házi írásbeli feladatokat (olvasónapló, házi dolgozat, stb.) legalább egy héttel a kijelölt elkészítési időpont előtt kijelöljük
- a tanítási szünetek időtartamára (nyári, őszi, téli és tavaszi szünet, többnapos ünnepek) nem adunk az átlagos mennyiséget meghaladó írásbeli és szóbeli házi feladatot
- minden pedagógus köteles figyelembe venni, hogy a tanulónak egy-egy tanítási napra több tantárgyból is készülnie kell

Elsőrendűen fontosnak tartjuk, hogy diákjaink szellemi terhelése az optimálishoz közelítsen. Ennek érdekében nem elegendő az iskolai tanítási órákon való aktív vagy passzív részvétel. ***Szükségességnek tartjuk, hogy tanulóink számára rendszeresen önálló otthoni felkészülésre alkalmas írásbeli és szóbeli feladatokat határozzunk meg.***

2.16 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy tanulóink egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért ***iskolánk kiemelt feladatának tartja a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáinak kezelését, a tanulók veszélyeztetettségének megelőzését, illetve megszüntetését.*** E feladatokat az alábbiakban határozzuk meg:

- Szociometriai felméréseket készítünk a tanulók valódi körülményeiről a személyiségi jogok messzemenő figyelembevételével.
- A rossz anyagi helyzetben levő, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű diákok segítésének formái:

- ingyenes tankönyvellátás biztosítása a jogszabályok által meghatározott módon,
- tankönyv-vásárlási támogatás biztosítása,
- tanulmányi kirándulások anyagi támogatása,
- kedvezményes ebéd biztosítása,
- javaslat tétele rendszeres gyermekvédelmi támogatás folyósítására.
- Mentálisan sérült tanulók esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele.
- A tanulók jogainak fokozott védelme.
- Az életmód-program keretében rendszeres felvilágosító munka végzése az osztályfőnök, a szaktanárok és a védőnő segítségével (drog, alkohol, dohányzás).
- Törekszünk arra, hogy minél több pedagógus szerezzon alapos ismereteket a sikeres kábítószer-ellenes program megvalósításához.
- Rendszeres kapcsolattartás a tanulók szüleivel.
- A veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű tanulók helyzetének figyelemmel kísérése.

A fenti feladatok összefogását az igazgató által megbízott *gyermek- és ifjúságvédelmi felelős végzi*, aki folyamatosan kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Feladatai közé tartozik az iskola egészségnevelési programjának segítése.

A tanulási esélyegyenlőség biztosításának elvei

Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy számára megfelelő oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez iskolánknak (a fenntartóval, a családdal, szakmai és civil szervezetekkel együttműködve) a következő elvek szerint kell biztosítania a nevelő-oktató munka feltételeit:

- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén;
  - a tanulási esélyegyenlőség eredményes segítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása;
  - a tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül;
  - adaptív tanulásszervezési eljárások alkalmazása;
- egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység, iskolánk befogadó intézmény

Az iskola jellegéből és működési körülményeiből adódóan *kevés a hátrányos helyzetű tanuló.* Ennek ellenére folyamatosan gondot fordítunk arra, hogy lehetőségünk szerint

segítsük a hátrányok enyhítését. Ennek érdekében az alábbi eljárásokat alkalmazza tantestületünk:

- Az osztályfőnökök ismerjék meg a tanulók szociális helyzetét még az első év elején.
- Kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetben lévő tanulókra. Helyzetük felismerését a velünk legszorosabb kapcsolatban lévő általános iskolákkal kötött szerződésekkel segítjük.
- Egyéni elbeszélgetésekkel, a szülőkkel való találkozásokkal segítjük a tanulók beilleszkedését a közösségbe.
- A problematikus esetekben szakember (mentálhigiénés szakember, pszichológus) segítségét vesszük igénybe.
- Az iskolaorvos, a védőnő és az osztályfőnök együttműködnek a problémák megoldásában. Az együttműködés módját az intézmény szervezeti és működési szabályzata tartalmazza.

Iskolánk befogadó intézmény, mert pedagógiai programunkban megjelennek a differenciált és az egyéni fejlődést biztosító módszertani eljárások. Gimnáziumunk vezetése és tantestülete felvállalja a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók nevelését és oktatását, számunkra személyre szabott értékelési és követési rendszert biztosítunk. *A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók középiskolai tanulmányainak elősegítését legnagyobb általános iskolai partnereinkkel kötött kétoldalú szerződésekkel segítjük elő.* Nevelésük során az esélyegyenlőség feltétlen biztosítására fenntartónk esélyegyenlőségi intézkedési terve, illetve saját esélyegyenlőségi tervünk tartalmaz előírásokat.

Felvételi eljárásunk során a jogszabály által lehetővé tett maximális kedvezményeket biztosítunk a sajátos nevelési igényű felvételizők számára. A felvételi döntés során – azonos pontszám esetén – előnyben részesítjük a hátrányos helyzetű tanulókat.

3. Zárzó

Kedves Olvasó!

Pedagógiai programunk alaptéziseinek végére ért. Ezeken az oldalakon összefoglaltuk azokat a legfontosabb információkat, amelyek a Szalézi Szent Ferenc Gimnázium jelenét és középtávú jövőjét, valamint nevelési elveinket meghatározzák. Biztosítjuk Önt, hogy igényes és jól képzett tantestületünk közreműködésével, tehetséges diákjainkkal együttműködve folyamatosan keressük azokat a lehetőségeket, amelyek mindannyiunkat előre visznek az értékek megismerésének, kialakításának és elsajátításának útján. Közös törekvésünk, hogy biztosítsuk tanítványaink számára a legtöbbet, amit a XXI. század elején egy színvonalas városi gimnázium adhat.

Kérjük, segítse munkánkat iskolánkra és tanítványainkra való odafigyelésével, pedagógusaink támogatásával! Együttműködését köszönjük!

Felhívjuk figyelmét, hogy pedagógiai programunk elolvasásával tájékozódott az iskola legfontosabb céljairól és a célok elérésének módszereiről, de a pedagógiai program nem adhat teljes képet az intézményről tanterveink és a működést szabályozó egyéb dokumentumaink (házirend, szervezeti és működési szabályzat) ismerete nélkül. Amennyiben Önt ezek a dokumentumok érdeklik, kérjük, hogy olvassa el www.sagim.hu címen elérhető honlapunkról a szóban forgó dokumentumokat, vagy információért forduljon az iskola igazgatójához!

Kazincbarcika, 2014. május 15-én

A Szalézi Szent Ferenc Gimnázium nevelőtestülete nevében:

*Petróczi Gábor
igazgató*

Jóváhagyó nyilatkozat

A Szalézi Szent Ferenc Gimnázium fenntartója, a Szalézi Intézmény Fenntartó képviselőjében nyilatkozom, hogy a fenntartó a Szalézi Szent Ferenc Gimnázium tantestülete által 2014. május 15-én módosított pedagógiai programot és mellékleteit jóváhagyta.

Budapest, 2014. szeptember 1.

.....

Koblencz Attila
pedagógiai igazgató